

A CANDEA

EDITA: Asociación "FONTE do MILAGRO" EXEMPLAR GRATUITO XULLO 2005 Depósito Legal: LU 454-00 Nº 16

5º

ANIVERSARIO

REVISTA DO CAUREL

Esta revista está impresa en papel Ecolóxico

SUMARIO

Páx 1	Portada, Foto: CANDEA - Flor do Castiñeiro
Páx 2	(Guía de teléfonos)
Páx 3	Editorial
Páx 4	Mal Presaxio, pero bon fin
Páx 5	O Ladrillo
Páx 6	¡Ai, dos nosos maiores!
Páx 7	Portadas Revista
Páx 8	Ruta (Vilar de Lor - Alto do Boi)
Páx 10	Brindo- munich
Páx 11	IV Festa da Serra
Páx 12	Os Brindos das vodas
Páx 13	Disposicións legais de interese para Galicia
Páx 14	IV Certame de pintura
Páx 16	Uxío Novoneira
Páx 17	Wim Ettema
Páx 18	Fiesta musical do Caurel
Páx 19	Alimentarse ben
Páx 20	A Xente escribe e opina
Páx 22	As paixaxes da lembranza
Páx 24	Acontecementos
Páx 26	Filandón de músicas / García-Cabezón/Supervivencia
Páx 27	A Oferta hoteleira no Caurel

TELÉFONOS DE INTERÉS

CENTRO MÉDICO (FOLGOSO)	982 43 30 33
CENTRO MÉDICO (SEOANE)	982 43 30 90
HOSPITAL COMARCAL DE MONFORTE	982 41 79 00
EMERXENCIAS MÉDICAS	06 1
SOS GALICIA	112
CRUZ VERMELLA (PEDRAFITA)	982 36 70 06
CRUZ VERMELLA (QUIROGA)	982 42 83 55
FARMACIA (FOLGOSO)	982 43 30 54
CASADO CONCELLO	982 43 30 01
CUARTEL GARDA CIVIL (SEOANE)	982 43 30 83
AUTOBUSES "EMPRESA CAUREL"	982 42 82 11
ESTACIÓN DE AUTOBUSES (MONFORTE)	982 40 49 50
ESTACIÓN RENFE (MONFORTE)	982 40 20 96
INCENDIOS FORESTAIS	085

Os Sudrios escuros.
Sudrios núos
entre Lor e Lóuzara
diante A Muller Mortal

Pasan os corvos e aigas
pasa o lobo de pasada
pasa o xabarin i o corzo
pasan as nebras altas
pasa a nebra baixa
pasan razadas e loáiras
pasa o vento
/ a intemperie a corazón aberto /

Ruben engolgádalas chamas
baixan entoldádalas augas
Nin os mortos paran

Só a miña mirada
como unha mao lene
que fose e viñese
pola máis fermosa cara.

Uxío Novoneyra - 1985

A asociación "FONTE do MILAGRO" e a dirección desta revista non se fan reponsables dos traballos que nela se publican. Esta responsabilidade pasa ó autor/a.

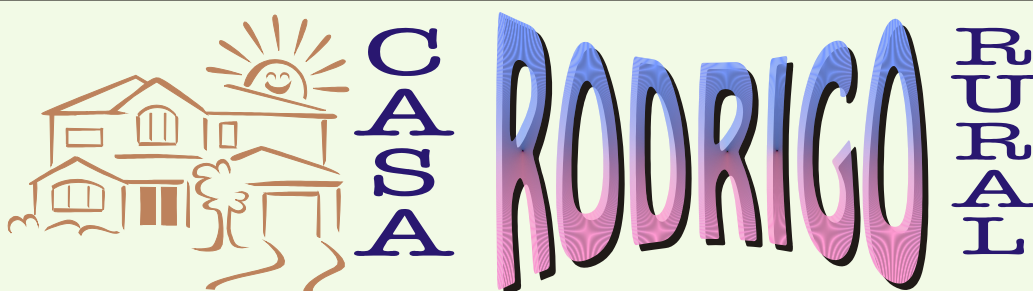
Si achegas algún traballo para que sexa publicado debe vir acompañado dos datos persoais. Non se publicarán, fotografías, textos, etc. nos que se descoñeza a identidade do autor.

Asociación Cultural "FONTE do MILAGRO"

Tlf.: 982 210 128 - 619 025 252

E-Mail: froxan.vila@terra.es

Web: www.fontedomilagro.org

Ó PE DA FERMOZA DEVESA DE PADERNE
A MELLOR MANEIRADE DISFRUTAR DA NATUREZA

Información e reserva: Tfno e Fax: 982 185 110 Paderne, O CAUREL

ALUGUER
DE QUADS

EDITORIAL

Benqueridos seguidores, lectores de **A CANDEA** e amigos do Caurel, fai 5 anos podíamos ollar as primeiras follas desta revista, as primeiras opinións, as primeiras críticas e hoxe eiquí seguimos, loitando contra vento e marea, facendo que esta publicación siga a florecer. Nun lustro acontecen moitas cousas, vívense moitos altibaixos, cóllense moitos cabreos pero tamén se reciben moitos parabéns, unha cousa pola outra! As horas de sono que quita levar boa parte do peso deste proxecto vense compensados polas mostras de agarimo e resposta de moitos. **A CANDEA** é un proxecto humilde pero cheo de corazón. Aquí ninguén cobra polo traballo, ninguén recibe premios ou agasallos nin recoñecementos especiais; para o que colabora nesta publicación o único premio é o sentimento interior por facer algo polo Caurel e as súas xentes, un algo que en moitas ocasión é criticado e cuestionado por algunha cabeza mal pensada, pero que ten que existir para que o mundo funcione con normalidade.

Temos que deixar claro que a Revista do Caurel é de todos, calquera pode participar nela; o único requisito é sentirse identificado co Caurel, a súa paisaxe, as súas xentes, etc. non facemos esta publicación para tapar a ninguén nin servir de trampolín; a nosa intención é contar cousas, amosar a riqueza natural que agocha a zona, dar a coñecer a rica cultura tradicional, as inxerencias e todo o que garde unha relación con esta terra. Non son a persoa indicada para valorar ou xulgar o traballo que estamos a facer pero as críticas que hasta aquí chegan animan a seguir traballando.

Alá polo verán do 2000 cando se me encomendou esta labor, vía neste traballo unha cousa complexa, unha responsabilidade coa que tiña que loitar e que non podía defraudar ós que me confiaron esta misión. Os medios cos que contamos, o presuposto adicado entre outras cousas aventuraba que o camiñar ía ser curto, pero fomos aguantando e eiquí estamos cinco anos despois, tratando de ser fieis ás moitas persoas que mostran interese e nos apoian.

No anterior número nomeaba ás persoas que dun xeito ou doutro apoian e traballan pola revista e polo Caurel, sabía daquela que era difícil facer unha relación de todos e cada un destes colaboradores e algún podía esquecerse, espero entendan o por que do esquecemento, aproveito

neste número para agradecer a Edmundo Castro Vázquez médico en Oroso, A Coruña, pero moi ligado ó Caurel, á súa colaboración habitual dun xeito ou doutro.

Cabe tamén recordar que o aniversario da revista coincide coas datas onde o Caurel vive a súa plenitude, as aldeas e lugares recuperan unha imaxe que só se pode ollar no verán cando os moitos emigrados regresan a súa terra, disfrutar o merecido descanso e reencontrase cos seus, vivi-las festas e romarías que por este tempo se celebran no Concello.

Dende a Revista do Caurel e dos caureláns temos que dar a mellor acollida e facer que cada ano a curta estancia que estes veciños e familiares pasan con nós sexa máis agradable.

É compromiso de tódolos caureláns traballar pola terra, seguir crendo e querendo esta pequena-gran patria da que moitos tivemos que emigrar pero que sempre levamos dentro, uns preto, outros lonxe pero con sentimento en común, a terra que nos viu nacer e tanto nos ensinou. Boa parte dos colaboradores e asiduos desta publicación atópanse fora fisicamente pero o seu corazón e sentimentos están no Caurel, por iso dende este medio nos contan os seus contos, as súas andainas, as súas historias, como viron e ven esta terra, historias e anécdotas acontecidas.

En moitas ocasións o traballo que dende fora se fai pola zona non se lle da o valor merecido e incluso se critica dunha maneira desproporcionada, sen ningunha causa que xustifique esta interpretación.

Xa para rematar, teño que facer, como xa fixen en moitas ocasións un chamamento a tódolos estamentos públicos e privados, a tódalas persoas que teñan algunha afinidade co Caurel, que todos temos unha débeda con este concello,

unha obriga, non podemos permitir o declive que está a sufrir; potencial non lle falta e temos que apostar por el, facer entre todos que este pequeno mundo sexa un recuncho de paz, concordia e bo vivir, O CAUREL é grande moi grande e así temos que velo e vivilo, dende **A CANDEA** temos o compromiso de seguir falando, traballando, e loitando para situalo no lugar que lle corresponde.

O Presidente

MORENO

No antigo obradoiro do pintor Avari. **MORENO** convida a viño doce a tódolos amantes do CAUREL, non fai falla máis que acreditalo

ARMANI-MOSCHINO-CALVIN KLEIN-DKNY-CUSTO, TOMMY, e moitas marcas máis.

Moreno. • C/Marqués de Ugena, 40 Sarria (Lugo) • Tfno.: 982 530 791

MAL PRESAXIO, PERO BO FIN

Procurar unha mellor calidade de vida para os nosos avós é un deber que todos temos que asumir con gusto. Non podería ser doutra maneira, porque gracias ao esforzo deses homes e mulleres, na súa xuventude, levantouse este país.

Sen obviar algo tan incuestionable, non deixa de ser un mal presaxio ver un colexio de nenos convertido en centro de día para anciáns; iso, evidentemente, é moi mal augurio, e dinos claramente qué futuro lle espera a este belo recuncho da nosa Galicia, no que xa non existe relevo xeneracional. (Estudia o pasado se queres prognosticar o futuro). Cando Confucio pronunciou esa frase debía estar pensando no Caurel.

O descenso de poboación no noso Concello é estremecedor, sobre todo a partir dos anos 50 e, consecuentemente, o futuro xa o podemos imaxinar. Cando este Concello tampouco teña vellos pecharemos, ou pecharán, as instalacións que haxa, que tampouco serán tantas. Pero mentres tanto, ben vida sexa a idea de aproveitar unhas instalacións que estaban destinadas aos nenos, pero que por manca deles servirán para que os nosos anciáns vivan os últimos anos en mellores condicións que os primeiros, que non foron precisamente unha marabilla.

Que ninguén tome isto como unha crítica, aviso para navegantes sensibles a calquera opinión que non coincida coas súas ideas, que os hai. Da mesma maneira que critico aquilo que vexo mal, para iso vivimos nun país libre, non podo por menos que felicitar a aquel que faga algo ben para o noso Concello.

O ideal sería ter que ampliar as instalacións para dar cabida a máis nenos, pero como iso é imposible a causa da excesiva emigración e do escaso interese da xuventude pola familia numerosa, bo será que esas instalacións sirvan, agora no serán das súas vidas, para que aqueles homes e mulleres que foron nenos hai moitos anos, disfruten do benestar que antes non tiveron, que ben o merecen.

Ao marxe do que isto representa como presaxio, insisto, hai que agradecer o logro a quen corresponda. Polo menos os nosos avós durante o día estarán mellor atendidos que nas súas casas, en moitos casos sen ningunha persoa xoven que se ocupe deles e, entre outras cousas, seguirán unha dieta alimenticia máis apropiada para a súa idade que nas súas casas. Se a iso lle engadimos a tranquilidade e soleado do emprazamento, moito mellor. Ten espazo no seu entorno para pasear, tomar o sol, xogar á petanca, deporte

propio da terceira idade, e ata para un cacho de hortala por se algún dos avós se quere entreter cultivando algo como terapia contra o aburrimiento. O centro ten terreo ao seu redor para empregalo como máis guste.

A inmensa maioría deles viron como os seus fillos a medida que se facían grandes emigraban, uns para buscar traballo onde o houbera e outros, os menos, para estudar unha carreira para non volver ó acabala.

Con frecuencia estamos lendo na prensa artigos sobre programas da Unión Europea dirixidos a frear a despoboación do rural, aunque ao noso Concello non chegan e, irremediamente, teremos que seguir vendo como a mocidade segue emigrando. Por iso, aos vellos de hoxe e aos de mañá, viranos moi ben ter un sitio no que alguén se ocupe de nós. Moitos dos anciáns de hoxe tiveron máis de media ducia de fillos, e agora ten que ser moi duro verse sen ningún que se ocupe deles. Por iso debemos congratularnos de que polo menos unha parte dos impostos deses fillos que vivimos e traballamos fóra sirvan para proporcionarlles unha vida mellor.

Sen embargo, non debemos pararnos aí posto que todo é mellorable. Levar aos anciáns, sobre todo no inverno, a durmir as súas casas, en moitos casos mal acondicionadas, representa un risco e unha incomodidade tanto polo estado das estradas coma das súas casas. Por iso debe ser prioritario tratar de conseguir unha residencia permanente en lugar de centro de día. Non é o mesmo ir facer unha visita as súas casas un día soleado que ter que ir a durmir todas as noites, sobre todo se hai xeadas, chove ou neva. A Xunta debería entender así.

Estou seguro de que se algún día se consegue, non estará ocupada só por persoas que viviron sempre no Caurel, senón que, visto os cambios que se producen na sociedade moderna no que respecta á terceira idade, moitos dos que somos naturais do Caurel e vivimos fóra, vemos con moi bos ollos acabar os nosos días alí onde os comezamos. Seguro que a moitos nos apetecería máis iso que ir a unha residencia na que non coñecemos a ninguén e nas que, en moitos casos, a única paisaxe que se pode ver é formigón de edificios contiguos das cidades nas que están situadas, onde, por se fora pouco, a contaminación chega a límites insoportables tanto acústica como atmosféricamente. Entre unha residencia en plena natureza e outra en plena contaminación, non hai cor.

Arturo A. Rodríguez

CUBERTAS DE PIZARRA E CANALÓNS

Tfnos. 982 25 16 55 / 982 22 96 56
Móvil: 607 58 94 65 • LUGO

O LADRILLO

Na Mesopotamia Norte na Cultura Samarra (5600-5000 a.C.) xa se construían casas con ladrillos crús alongados a xeito de cigarro.

Na Mesopotamia Sur, na Cultura El Obeid I ou fase de Eridú que xurde no Baixo Éufrates, os seus templos xa se construíron con ladrillos crús acuñados con arxila. No Período de Uruk 3750-3150 segundo Roux, 4114± 160 anos por C14 segundo Falakenstein xa se empregaron ladrillos plano-convexo.

Na cidade de Mohenjo Daro, actual Sind en Pakistán as augas residuais xa se recollían en tuberías de cerámica e os materiais de construción eran sobre todo ladrillos cocidos.

En canto ó ladrillo vidrado os mellores exemplos desa técnica atópanse na Porta de Ishtar, unha das oito portas da cidade de Babilonia, actualmente reconstruída e custodiada no Museo de Berlín, decorada en tons azuis e con imaxes de animais fantásticos que data do S. VI a. C. E tamén nun panel do Salón do Trono do Palacio de Babilonia, donde aparecen de novo os animais fantásticos sobre fondo azul e unha interesante representación da "Árbore da Vida" con data do Século VI a.C. Ambalas dúas obras realizáronse baixo a Dinastía X de Babilonia ou Dinastía Caldea, que foi a derradeira que gobernou esta importantísima Cidade-Estado, tantas veces arrasada e reconstruída de novo, ata que finalmente caeu en mans dos Persas no 534 a.C.

Percorrendo as aldeas do Caurel, podemos ollar as vivendas que na maior parte son de pedra (pizarra, esquistos, caliza, cuarzo,...) que xunto coa madeira e a lousa abundan en todo o Caurel. Na actualidade a pedra foi cedendo protagonismo en favor do ladrillo que a pesares de ser de peor calidade, é máis lixeiro, dinámico, doado de manexar e polo tanto máis económico.

En contra do que moitos poidan pensar o ladrillo ten unha longa historia, xa se empregaba na construción das vivendas das culturas mesopotámicas, primeiro adobe, que era barro amasado con pallas, herbas picadas, carbóns, areas, etc. secado ó sol e logo os ladrillos cocidos en fornos, e máis adiante xurdiron os ladrillos vidrados.

Uns 3000 anos a.C. xa existían máis dunha ducia de cidades-estado na zona sur de Mesopotamia eran as Sumerias, construídas con adobe no caso das vivendas e con ladrillo os edificios públicos. O adobe xa se utilizara séculos atrás para a construción de diques e canles de rega.

De todo o dito podemos deducir, que o ladrillo que pasa a miúdo, por ser un elemento constructivo moderno non é tanto como se cría.

-Información tirada de:

- Vázquez Hoys, A. M. Historia Antigua del Próximo Oriente y Egipto. Tomo I 1ª Parte. UNED. Madrid. 2001.
- Ramírez, J.A. El Mundo Antiguo. Alianza Editorial. Madrid. 2002.
- AAVV. Geografía de los Grandes Espacios Mundiales. Vol. II UNED. Madrid. 2002.

*Jesús Alfonso Parada Jato
Meiraos de Caurel.*

14 AÑOS DE EXPERIENCIA NUESTROS RESULTADOS NOS AVALAN SERIEDAD, PREPARACIÓN Y PROFESIONALIDAD		ACADEMIA RECATELO PASCUAL VEIGA Nº12 (enfrente a Columpios Parque Rosalía) TELÉFONO: 982284187 LUGO		
TRADUCCIONES: TRABAJOS UNIVERSIDAD EMPRESAS (INGLÉS-ALEMÁN-FRANCÉS)	PRIMARIA-ESO-BAC: CONTROLES ACADÉMICOS GRUPOS REDUCIDOS ENTREVISTAS CON PADRES NOTIFICACIÓN AUSENCIA A CLASE TEMARIOS Y EJERCICIOS PROPIOS	UNIVERSIDAD INGENIERÍAS VETERINARIA R. LABORALES EMPRESARIALES VETERINARIA HUMANIDADES		
CICLOS FORMATIVOS: ALINEMTARIAS ADMINISTRATIVO INFORMÁTICA	CURSOS PARA EMPRESAS ASOCIADOS A ANGEFCO (ASOCIACIÓN NACIONAL CENTROS DE FORMACIÓN CONTINUA)	OPOSICIÓN FP AUTOMOCIÓN	INFORMÁTICA INICIACIÓN PERFECCIONAMIENTO AUTOCAD 2005 (2D Y 3D) INTERNET Y REDES	

¡AI, DOS NOSOS MAIORES!

No ano 1982 comencei a miña profesión de enfermeiro en Muxía. Pobo periférico (aínda non manchado polo chapapote) que baseaba a súa economía nos dous pilares da economía galega: a pesca e a agricultura/gandería. Hoxe, vintetrés anos dispois, exerzo en Sigüeiro, concello de Oroso, dende fai once anos e o cambio na nosa profesión e por suposto na nosa sociedade galega, foi moi grande. Lembro a primeira visita a domicilio que fixen coa médica. Saímos ás once da noite para Nemiña, moi preto do cabo Touriñán. Unha casa moi humilde, o chan de terra, lume na lareira, un neno nun berce, os animais, as moscas..., un vello que non mexaba. Non se puido sondar. Hai que buscar un taxi, ten que ir para Residencia á Coruña (douscentos kilómetros ida e volta). A entereza, a disposición e a resignación con que os familiares aceptaron o feito é algo que en ningún momento se me borrou da miña memoria, máis ben todo o contrario, ese feito condicionou para sempre a miña labor profesional. Ese recordo guioume e ségueme guiando para ser cada día mellor profesional e o trato aos anciáns é unha preocupación básica do meu facer profesional.

Hoxe en día estamos a padecer os efectos tardíos da crise dos anos setenta e oitenta. A nosa xente emigrou ao extranxeiro coma toda a vida, ou as nosas grandes cidades, non naceron fillos, os maiores agora son moito máis maiores. O 21% dos galegos teñen 65 ou máis anos. Os moi maiores quedan sós, non teñen quen os coide. A residencia de anciáns parece a solución...

O sistema sociosanitario español está a debatir se é mellor facer residencias para anciáns, ou mantelos nas casas cun bo servizo de apoio domiciliario, ou dunha combinación de ámbolos dous. Que se en Holanda, que se en Dinamarca ou que se en Irlanda mantéñense nos seus domicilios e gástase tanto diñeiro en atender aos maiores. ¡Ah! Pero resulta que o sistema sociosanitario español e da nosa comunidade autónoma non poden mantelo. Non olvidemos que a renda dos galegos, é a terceira máis baixa de todo o estado.

Todos queremos o progreso, pero... ¿A qué precio? ¿Compensa? A resposta non é baladí. Eu, mentras tanto, sigo a emocionarme cando vou facer unha visita a un domicilio e comprobo que nesa casa conviven tres xeracións.

*Manuel Fernández Fernández
Enfermeiro. - Centro de Saúde de Sigüeiro-Oroso*

ASESORES VILA CASTRO S.L.

ASESORES DE EMPRESA

ÁREA FISCAL-CONTABLE

ASESORAMIENTO FISCAL

- Asistencia a Inspecciones.
- Recursos.
- Constitución de Sociedades.
- Declaración Censal
- Legalización de Libros.
- Planificación Contable-Fiscal.
- Contabilidad de Sociedades.
- Confección de Libros Fiscales.

GESTIÓN TRIBUTARIA

- Declaración de la Renta de las Personas Fiscales.
- Impuesto de Sociedades.
- Impuesto de Actividades.
- Económicas.
- IRPF Retenciones a Cuenta.
- Módulos, índices o Signos.
- Ingreso a Cuenta de Sociedades.
- Estimación Directa.
- Liquidación de I.V.A.

HACIENDA

- Presentación de Declaraciones.
- Presentación de Liquidaciones y Pago de Impuestos.
- Presentación de Actividades Económicas.
- Presentación de Sucesiones.
- Solicitudes de Número de Identificación Fiscal.
- Solicitud de Etiquetas.
- Solicitud Certificado Negativo de Hacienda
- Solicitud Duplicados de Documentos.
- Solicitud Cambio de Titularidad en el Catastro.

ÁREA LABORAL

SEGURIDAD SOCIAL

- Alta de Empresa.
- Partes de enfermedad y accidente.
- Libro de Visita y Matrícula.
- Nóminas y Seguros Sociales.
- Preparación y Cálculo de Finiquitos.

ASESORAMIENTO LABORAL

- Estudio y Elaboración de Contratos de Trabajo.
- Inspecciones.
- Expedientes de Jubilación.
- Pensiones.
- Negociaciones y Conciliaciones Extrajudiciales.
- Actas de Conciliación.
- Tramitación Expedientes Subvención.

ÁREA JURÍDICA

- Civil.
- Fiscal.
- Laboral.
- Mercantil.
- Administrativo.
- Herencias.
- Divorcios.
- Impagados.

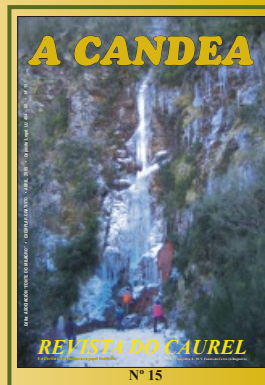
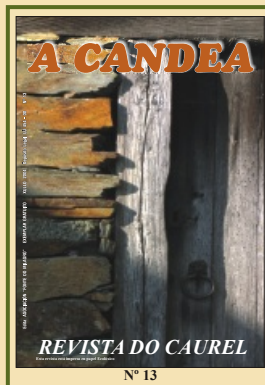
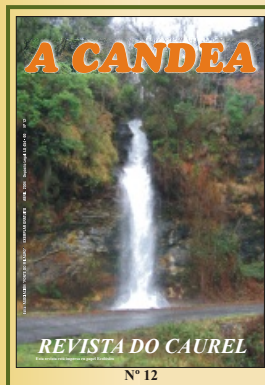
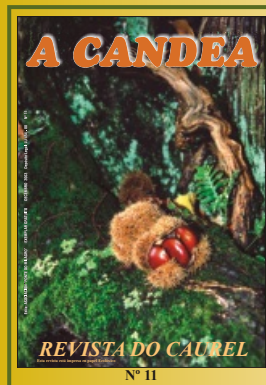
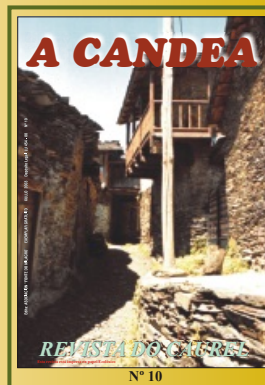
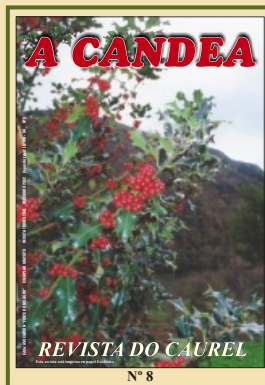
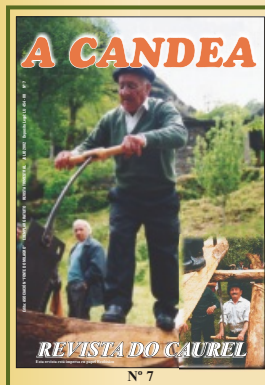
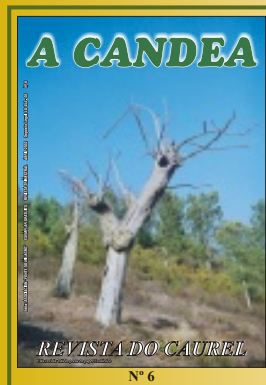
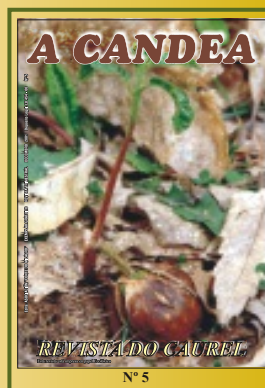
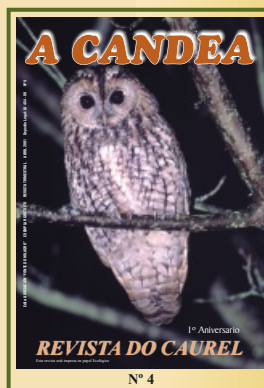
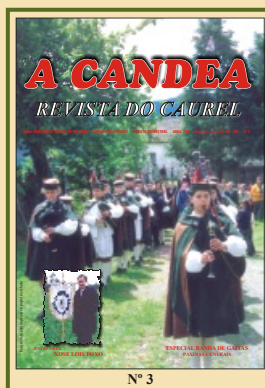
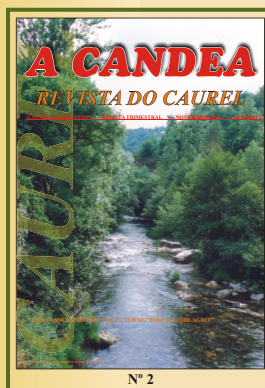
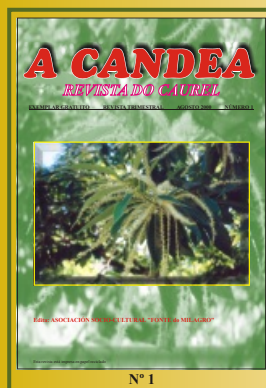
OTROS SERVICIOS

- Tramitaciones varias a vehículos.
- Permisos y Licencias.
- Asesoramiento Financiero - Comercial.
- Patentes y Marcas.
- Registro Mercantil.
- Registro Propiedad.
- Informes Comerciales.
- Informes Prejudiciales.
- Verificaciones registrales.

Parque de San Lázaro, 9 - 3º Dcha. • 32003 OURENSE
Teléfonos 988 221 128 - 22 33 44 - Fax: 988 22 36 41

Velázquez Moreno, 9 - 6º Ofic. 16 • 36201 VIGO (Pontevedra)
Teléfono/Fax: 986 22 23 23

PORTADAS REVISTA

pinturas **RICARDO**

Ferramentas para o Pintor

Ricardo Varela Varela
DELEGADO DE VENDAS

Mª Teresa Castro Álvarez
VENDAS

Rúa/. Manuel María, portal 1 - baixo A • Tfno. y Fax 982 212 209 / Particular 982 245 248 • 27003 LUGO

R U T A

TRAVESIA DE MONTAÑA VILAR DE LOR - ALTO DO BOI

CARACTERÍSTICAS: _____

DISTANCIA: 10 Quilómetros.

DURACIÓN: 3 Horas. Si subimos á caseta de vixilancia de incendios do Alto do Capelo, unha hora máis.

DIFICULTADE: Baixa.

CARTOGRAFÍA: _____

Escala 1:25000.

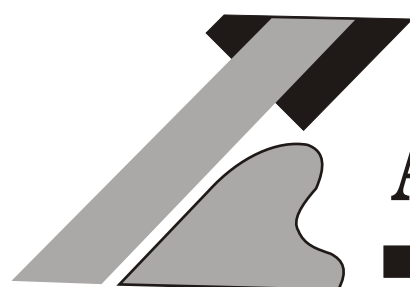
Folla 156-IV (Salcedo).

No anterior número fixemos o percorrido dende o Alto do Boi hasta o Alto do Couto, neste vamos continuar con esta travesía de montaña e describir os 10 quilómetros que separan Vilar de Lor do Alto do Boi e así engadir un tramo máis á que pode ser unha interesante travesía de media e alta montaña e que nos levará dende as terras da Montaña do Lor, no Concello de Quiroga, ata as terras do Cebreiro no Concello de Pedrafita do Cebreiro.

DESCRIPCIÓN DA RUTA: _____

O tramo que a continuación describimos sería o primeiro desta ruta e o punto de partida o de menor altitude,

iniciamos o camiño na aldea de Vilar de Lor e como referencia collemos o establecemento de Turismo Rural “Casa Bonifacio”; dende aquí camiñamos 100 metros pola estrada asfaltada ata atopar unha bifurcación, deixamos o asfalto e seguimos na que sae para arriba, empezamos a camiñar, o camiño en ámbalas marxes cóbrese de xesta e toxo; a ascensión é moi suave. Logo de percorrer 1.300 metros atopamos un cruce dunha pista asfaltada, á dereita lévanos a Soan e Orxais e á esquerda a Xestoso; nós seguimos de fronte, un tramo recto e sen desnivel, case ó final un camiño parte á esquerda, este vai a Orxais, dende aquí xa se olla o lugar, continuamos de fronte e adentrámonos nun vello piñeiral con exemplares de máis de 50 anos. Levamos tres quilómetros de percorrido e atopamos outra bifurcación, o noso camiño é o da dereita, o que segue de fronte lévanos a Castro de Portela. Esta foi ata a década dos oitenta a única vía de acceso para chegar en coche a Castro de Portela, Froxán, Vilamor e Eiriz no Concello de Folgoso do Caurel. Si dispoñemos de tempo podemos seguir dende a bifurcación por esta uns 100 metros ata chegar a un cruce; á esquerda parte un camiño que ascende suavemente algo máis dun quilómetro ata chegar a unha caseta de vixilancia de incendios, (Alto do Capelo) dende aquí podemos contemplar boa parte do Val do río Lor e do termo municipal do Caurel. Pero a ruta á que hoxe nos referimos é a que parte á dereita na anterior bifurcación. Camiñamos un 200

Serigráfica
ARGENTINA

**IMPRESIÓN SOBRE TODO
TIPO DE MATERIAL**

C./ Flor de Malva, 21
Tel. y Fax - 982 20 21 93
Garabolos - Lugo

Camiñamos un 200 metros e á nosa dereita o piñeiral é máis novo, ascendemos uns 100 metros, ó pouco un cortalumes atravesa o camiño que nós levamos. Logo dun leve descenso atopamos unha nova bifurcación, á dereita lévanos ó alto da Conchada e a Quiroga, nós seguimos de fronte, uns poucos metros e atopamos un camiño que en perpendicular sae á esquerda, é o chamado camiño da feira que baixa a Castro de Portela. Ata aquí levamos percorridos catro quilómetros; a pista forestal e o camiño que nós debemos continuar segue a llanear ata atopar unha nova bifurcación, aquí collemos o camiño que ascende á esquerda, chegamos a un recodo á dereita, continuamos a pista seguimos ascendendo ata coroar o alto, xa se ve o Val do Caurel alá abaixo á nosa esquerda o lugar de Froxán; dende este punto a vista é fermosísima. Continuamos polo cumio uns metros, empezamos a pasar a ladeira norte da Serra, chegamos ós 1000 metros de altitude, unha pista ascende á dereita como se fora subir ó alto da chamada Muralla do Lago, pero non é así, ó pouco péchase. A nosa ruta vai polo camiño máis cómodo e ancho, á nosa esquerda empezamos a ter piñeiros que nos impiden en parte ver a panorámica do Val.

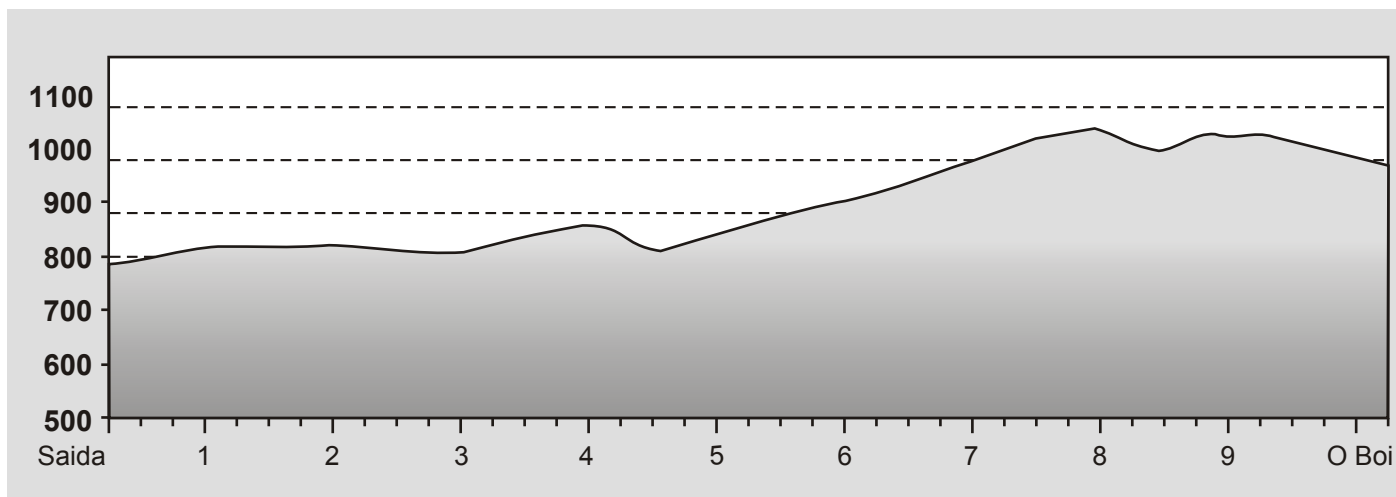
Logo dun curto e suave descenso chegamos a un cruce, aquí coñécese polo Vivero do Val, á esquerda parte un camiño, de fronte un cortalumes ascende e serve de división xeográfica entre os concellos de Quiroga e O Caurel. Nós escollemos o máis sinxelo e case que llaneando volvemos á ladeira Sur, ó fondo podemos ollar as aldeas de Campodola e Leixazós, estes xa de Quiroga, así como a estrada que leva de Quiroga a Folgoso e Seoane.

Empezamos a descender de cara ó punto final da camiñata ¡falta pouco! Atopamos unha construción moderna que ata hai uns anos foi un bar, hoxe está pechada, aínda que algún verán abre as súas portas.

Pouco máis adiante chegamos a estrada LU-651 o porto do Alto do Boi; moi preto dos 1000 metros de altitude. Remata a nosa aventura, atrás deixamos percorridos 10 Quilómetros.

Esta ruta ó ser en liña levaría a retornar polos mesmos pasos a buscar os coches ou ben contactar con outra xente que nos acheguen ó vehículo ou a forma de retornar.

PERFIL DA RUTA

ALBERGUE DE QUIROGA

- ACTIVIDADES DE EDUCACIÓN AMBIENTAL - DEPORTE DE AVENTURA
- ITINERARIOS GUIADOS...

FINCA DA SILVA, S/N
C.P. 27320, - QUIROGA (LUGO)

Tlf./ Fax: 982 43 52 90 Tlf: 606 37 19 64 E-mail: albquiroga@hotmail.com
WEB: <http://www.telefonía.net/web/alberguequiroga>

BRÍNDO - munich

"O Brindo de Ouro- A Chamada do brindo" do caurelán Xesús Manuel Marcos, foi seleccionada pola "Jugend Bibliothek de Munich", entidade alemá que ten por costume facer unha escolla entre os 250 libros xuvenís e infantís de recente publicación, libros que forman parte da exposición "The Wite Ravens". Os xornais internacionais deron conta do "Brindo de Ouro", presente na "Fiera

del Libro per Ragazzi", o libro do noso escritor caurelán deu a oportunidade ós lectores de todo o mundo de coñecer o trasmundo máxico do Courel. Ben seguro que moitos dos lectores desexarán coñecer a TERRAS OUTAS, esas que beben as augas VERMELLAS e ferruxinosas que baixan, dende a GRANDE FRAGA da Rogueira polos carreiros dos soños novoneyrianos, almofada de liques e soños da nenez de Xesús Manuel Marcos.

Mercedes Vázquez Saavedra. - O Courel - Primavera - 2005.

esmasbarato.com

paseo virtual

Solicita xa a
túa tarxeta

Reciba nuestras ofertas a través de su email y obtendrá además regalos sorpresa.

enviar

☐ Galego ☐ Castellano

Indique su email y el idioma en el que desea recibir sus ofertas

982 207 208

ATENCIÓN AL CLIENTE

líderes en la distribución de Perfumería y Parafarmacia

Esmasbarato.com es la sede Web oficial de Arenal.

Perfumerías; como bien indica su nombre que encierra toda una filosofía de trabajo que consiste en ofrecer siempre los mejores precios tanto en el punto de venta como en la propia red. ¡NO LO DUDES!

Arenal Perfumerías es una empresa fundada en 1976 en la ciudad de las murallas, se dedica a la distribución minorista y mayorista de droguería, perfumería y parafarmacia. A lo largo de su historia, esta empresa gallega se ha caracterizado por la continua modernización de sus instalaciones, por la calidad del servicio, por la amplitud del surtido y por ofrecer siempre el mejor precio, de ahí nace el eslogan "ES MAS BARATO".

Esta estrategia comercial se ha visto apoyada con unas campañas publicitarias especialmente atractivas, que marcan una referencia en la vida comercial lucense. Algunos ejemplos de ello son las promociones de dos Mistol a 1 peseta, 25 pesetas de dto. en el litro de gasolina, nuestro famoso 2 x 1, y un largo etc. que se prolongan en el presente con programas de fidelización pioneros en el uso de nuevas tecnologías como el **Club Telemóvil**, el **Club Email** y el **Club VIP** a través del móvil.

Desde el punto de vista de la gestión y la logística, **Arenal Perfumerías** dio un salto cualitativo en 2003 con la implantación en todo su proceso de negocio de sistemas **SAP**, la firma líder mundial en software de gestión empresarial.

Arenal participa en la sociedad **UNIBEL Perfumerías** que se dedica al mismo sector, pero con presencia en otras ciudades gallegas como Ferrol, Santiago de Compostela o Vigo.

Nuestra empresa cuenta actualmente con diez establecimientos, un cash y una plataforma de reposición en la provincia de Lugo y un establecimiento más en la ciudad de Ponferrada (León). En breve abrirán nuevos establecimientos en el área del Noroeste.

Camiño Real, 9
27004 LUGO - Tfno. 982 28 42 96

Avda. Ramón Ferreiro
27001 LUGO - Tfno. 982 28 40 37

Quiroga Ballesteros, 7
27001 LUGO - Tfno. 982 28 40 07

C/ Obispo Aguirre, 2
27001 LUGO - Tfno. 982 28 40 17

Ronda da Muralla, 23
27001 LUGO - Tfno. 982 28 44 14

C/ Cardenal, 33
MONFORTE - Tfno. 982 40 30 81

C/ Calvo Sotelo, 9
SARRIA - Tfno. 982 53 55 35.

Avda. España, 3
PONFERRADA - Tfno. 987 40 96

Distribuidor oficial

¡Próximamente!
Centro Comercial
As Termas

Arenal Perfumerías, S.L.
Polígono Industrial O Ceao - Rúa da Industria 94 • 27003 LUGO - Tfno. 982 20 70 46
arenal@esmasbarato.com

IV festa da serra

No mes de maio celebrouse a IV edición da Festa da Serra, e como en anos anteriores en Ferreirós de Abaixo.

A Serra de Aire volveu ser a ferramenta protagonista na xornada. Cerca do mediodía os mestres serranchíns comezaban a súa andaina e demostraron que o oficio non se esquece, os anos de inactividade para nada fixeron esquecer o complexo e laborioso e para moitos descoñecido proceso de escuadrado, aplomado e marcado, pasos que hai que dar antes de levar a torada á estada e convertela en táboas ou tablóns. As anteriores edicións fixeron que cada vez o proceso sexa máis rápido e os profesionais cada ano máis áxiles; os anos non pasan para estes vellos mestres, os seus máis de oitenta anos non é impedimento para mover a Serra con unha lixeireza e facilidade envexable por moitos rapaces e polo visto ano tras ano os serradores están en condicións para seguir dando clase dos seus coñecementos.

A espectacularidade de todo fai que, ano tras ano, o interese medre entre a xente e o número de persoas vaia en aumento. Xa se pode dicir que é un referente nos festexos tradicionais do Caurel.

Rematado o primeiro pase fíxose un alto para repoñer forzas cun xantar e unha sobremesa do máis animada onde a tertulia xiraba arredor da beleza e espectacularidade do oficio.

Logo do merecido repouso, retomouse a actividade e moitos dos presentes quixeron facer uns pinitos como serranchíns e así probar que non é tan sinxelo como aparenta, que son precisas varias cualidades e que se collen no oficio.

Entendemos como moi positiva a actividade, o poder recuperar estes vellos oficios que no seu día tiveron tanto protagonismo no Caurel, fai que os máis novos poidan ollar como foi a vida antano na zona e como se transformaba a riqueza forestal e

ó mesmo tempo mostrar o potencial cultural existente no Concello.

O tempo tamén foi un factor importante no éxito da Festa, o sol estivo presente en toda a xornada e as temperaturas parecían máis ben de verán que de primavera.

Xa dende agora estamos a traballar para que a próxima edición da Festa e Mostra do Aserrado da Madeira sexa tan ou máis interesante que a IV edición.

De novo temos que agradecer a Manolo de Parada, a Evaristo de Froxán, a Luís de Cancelo de Vilamor e a tódolos que dalgún xeito fan posible repetir ano tras ano esta celebración aportando o seu gran de area e facendo que a cultura do Caurel reviva e se manteña.

URBANO ARZA, S.L.

CONTRATISTA DE OBRAS

**MATERIAL DE CONSTRUCCIÓN - MOBLES
FERRETERÍA - BAZAR - ROUPA E CALZADO**

Supermercado CLAUDIO

C/ Deputación Nº 41 • 27325 FOLGOSO DO CAUREL (Lugo)
Tfno.: 982 433 026 - Fax: 982 433 055

OS BRÍNDOS DAS VODAS

En cáseque todas as culturas das que temos noticias existen manifestacións culturais espontáneas do pobo xurdidas en actos comunitarios, ben sexan actos lúdicos ou durante a realización de diferentes tarefas. A nosa tradición cultural foi, de sempre, moi dada a entorar cantos para conmemorar o remate de determinados traballos agrícolas ou festas, cánticos nos que se louba a chegada da primavera, os reis, etc.

Dentro deste rico patrimonio houbo en tempos un tipo de cantigas ou coplas, as máis comúns de catro versos, que se coñecen nesta zona (O Courel, Samos, O Incio, Triacastela,...) co nome de brindos. Os brindos son, pois, coplas improvisadas coas que se formulaba un desexo ou petición nas vodas e que tiñan como destinatarios os protagonistas do enlace. A finalidade do brindo era conseguir as roscas e o tabaco que repartían os padriños na voda se a copla era do seu agrado. Noutras zonas de Galicia a estas coplas chámanlles Regueifas, que é o nome que recibe unha rosca feita de ovos, azucre e

caramelos que repartían os padriños ó final do convite.

Os brindos tiñan unha temática moi variada pero sempre estaban dirixidos ós protagonistas do enlace (noivos, padriños, ós pais, ós curas, a algún invitado), ó tipo de comida que había, algunha circunstancia relacionada co casamento, etc. Sen embargo, non sempre eran de louvabanza xa que moitos deles tiñan, como é normal na tradición oral, un dobre sentido co que se ironizaba ou mesmo se ridiculizaba a persoa á que estaba destinado. Deste xeito en moitas vodas os noivos contaban con algún amigo brindador para que replicase desde dentro da casa, pois as vodas xeralemmte facíanse nas casas dos contraíntes, ós ataques proferidos desde fóra. Nalgunha ocasión as vodas remataron a paus porque os brindos deixaban de ser sátira e pasaban a ser insulto. Así, chegaron a estar prohibidos durante algúns anos da posguerra na zona do Real de Samos.

Vexamos, pois, algunha mostra deste tipo de composicións.

OS NOVIOS

O novio desta voda
que non lle pareza mal
é torto e enxorobado
e ten un ollo de cristal.

Os puros da perra gorda
ieu paseiche pola bica
se el os tiña da perra gorda
a madriña tiñaos da perra chica.

Se lle gusta o herdeiro
esto non che é eterna
pois dicen que lle pasa
que coxea dunha perna.

Os veciños de hoxe
van polos leiros
porque resulta que os dous
dicen que son herdeiros.

O novio desta voda
decían que era o demo
que antes de casar
tiña unha amiga no pueblo.

Valgame a madre de Dios
eu non me chamo Teresa
que salía a novia
que parece unha princesa.

Se non se casou hoxe
que esperaba pa mañá
ieso que según decían
que tiña gran propiedá.

El día que yo me case
quiera dios que no aparezca
ni cura ni sacristán
ni las llaves de la iglesia.

O novio desta voda
ieso ca novia é ben gorda
pero os puros que comprou
eran todos da perra gorda

Valgame a madre de Dios
eu pasei por Outeiro
e o que lle gusta a ela
é encontrar un herdeiro.

Un veciño que a quería
e déuchelle muito a lata
ieso que decían que tiña
sólo un burro e unha vaca.

Valgame a madre de Dios
ela me queira levar
que salga a madriña fóra
que temos que bailar.

OS PADRIÑOS

A madriña está solteira
que ten gana de falar
pero dicen os veciños
que ten muita gana de casar.

Que rabiamos por fumar
tíranos aí andai, andai
hai un saco de tabaco
pero hai que o sudar.

A madriña desta voda
está un pouco desesperada
porque ten corenta anos
e pensa non ser casada.

Dicen que é tan arrogante
ieso calquera lle gana
según o viron vestir
leva calzoncillos de pana.

Non encontra un novio
porque está calada,
tamén dicen os demais
que é mui apretada.

Pero hai que o sudar
ferraría de Sober,
hai un saco de tabaco
pero hai que o saber merecer.

A madriña desta voda
é solteira e sin compromiso
e tan apretada que é
que seica che ven sino viso.

¡ Valgame a madre de Dios
tíranos aí, andai, andai,
cuando salís dai-lo tabaaco
que rabiamos por fumar

A madriña está de voda
debe ser un pouco tosca
siquiera foi capaz
de repartir unha rosca.

O padriño desta voda
non leva corbata con nudo
que inda non foi capaz
de invitar a un puro.

O CURA

O cura que os casou
debía estar tolo ou borracho
que siquera preguntou
cal era a femia ou o macho.

E que tiña tres queridas
e unha era a criada
iautra según dicen
é a de hoxe casada.

Todas as mulleres
estaban casadas
que sempre tiña
quen cargara cas hazañas.

O cura que os casou
non se chamaba Matías
pero en cambio según dicen
ten tres ou catro fillas.

O cura era bon peixe
e mais non leva velo
e según os contos que hai
tiña tres fillos no pueblo.

As amigas que il tiña
todas tiñan boas pernas,
unha era a muller do alcalde
iautra a filla do xuez.

Xulio Pérez Pereiras

Estes brindos foron recollidos en Bustofrío, A ponte de Lóuzara e Vigo do Real.

DISPOSICIONS LEGAIS DE INTERESE PARA GALICIA

LEI DE DEREITO CIVIL DE GALICIA

Lei 4/1995, do 24 de Maio (DOG N° 107, do 6 de Xuño de 1995)

Aprobación polo parlamento de Galicia desta lei, constitúe un feito importante no ordenamento xurídico da comunidade.

Cuestións tan importantes como: Os Montes veciñais, as comunidades de augas, os Muíños de Herdeiros, as Agradas e Vilares, as Servidumes e Serventías, os Cómaros ou Ribzos, as Aparcerías, as sucesións, as Partillas, etc., son materias importantes que esta lei trata, conxugando os usos e costumes do país, en canto non fosen contrarias ás leis imperativas, reservándose a aplicación do Código Civil naquelas cuestións que non se opoñan a ese novo Ordenamento xurídico para Galicia.

En consecuencia, recolleemos neste almanaque o contido en canto ás **SERVIDUMES E SERVENTÍAS** e tamén sobre o **CÓMARO** ou **RIBAZO**, por ser estes temas cousa de moita conflictividade nos nosos medios rurais, e que dalgún xeito esta nova "lei" reengula contemplando especialmente unha situación social de usos e costumes en moitos casos consolidada, pero sen a concorrencia de títulos.

CAPÍTULO II Servidumes e serventías SECCIÓN 1ª. Da servidume de paso

Art. 25. A servidume de paso adquirese por lei, por dedicación do dono do predio servente ou por negocio xurídico bilateral, calquera que sexa a forma na que aquel se exprese. Igualmente adquirir pola súa posesión pública, pacífica e ininterrompida durante o prazo de vinte anos, que, pódese comezar a contarse desde o momento en que empezase a exercitarse.

Art. 26. 1. Os dereitos e as obrigas dos titulares dos predios dominante e servente virán determinados polo disposto no título consecutivo e na servidume adquirida por usurpación, pola posesión.

2. No caso de dúbida, a servidume entenderase constituída de maneira que satisfaga as necesidades do predio dominante co menor prexuízo para o fondo servente.

Art. 27. 1. Non poderá o titular do predio dominante agravar de ningún xeito a servidume nin o do predio servente realizar ningún acto que supoña menoscabo do seu exercicio. Sen embargo, non se considerará agravación dos medios de transporte ós avances técnicos, sempre e cando non se cause prexuízo apreciable na condición do fondo gravado.

2. Cando unha servidume de paso chegase a ser insuficiente para as necesidades do predio dominante, o dono deste poderá pedi-la súa

ampliación na medida en que tales circunstancias o esixisen, sempre que o estado do predio servente o permita sen grave prexuízo e logo de indemnización. O aumento de necesidades poderá ser debido ás modificacións introducidas no fondo dominante de acordo co seu destino e mellor uso e explotación.

Art. 28. A servidume de paso extinguirase:

a) Por reunirse nunha mesma persoa a propiedade dos fondos dominante e servente. Para estes efectos será suficiente a adquisición da porción de terreo afectado polo paso, quedando liberado da servidume o resto do predio gravado.

b) Por non uso durante o prazo de vinte anos.

c) Por renuncia do titular do predio dominante.

2. Ata o transcurso do devandito prazo tampouco se extinguirá por falta de utilidade no exercicio.

Sen embargo, se a servidume devíñese inútil por non lle reportar vantaxe ningunha ó predio dominante, o titular do predio servente poderá solicita-la suspensión do exercicio en tanto a servidume non recobre a utilidade ou non transcorra o prazo legal de extinción.

SECCION 2ª - Das serventías.

Art. 30. O paso que se efectúa sobre un terreo que non teña carácter público e do que non conste o dominio ou a identidade individualizada dos que o utilizan será considerado serventía ou servizo, calquera que fose o que cada un dos usuarios ou causantes cedese para súa constitución ou establecemento.

Art. 31. Presúmese serventía ou servizo se as leiras forman ou formaron parte de agro, agra ou vilar, e se se proba o uso continuo.

Art. 32. O exercicio da paso para a realización das faenas agrícolas en leiras ou parcelas dentro da agra ou vilar practicarase de modo e da forma que se derivase do costume do cultivo á mesma man ou folla, arró, cómaro ou ribazo. Quen cambiase o cultivo respecto da xeneralidade non poderá realizar, en tanto estivesen pendentes as colleitas, outro paso que o de a pé polo lugar non por onde non cause prexuízo para os outros.

CAPÍTULO III Do cómaro, ribazo ou arró

Art. 33. O cómaro, ribazo ou arró e os muros da contención de leiras estremeiras sitas a distinto nivel ou socalsos, suponse que forman parte do predio sito no plano superior.

DISTANCIAS LEGAIS ÁS LEIRAS LINDANTES PARA PLANTACION DE ARBORES FORESTAIS

Decreto 19 de outubro de 1967 (B.O.E. 4 de novembro de 1967) DOG 1 de xuño 1989 (N° 104)

	Distancia a cultivos agrícolas	Distancia a pradeiras
Piñeiros e outras coníferas	3 metros	2 metros
Carballos, castiñeiros e outras frondosas	4 metros	3 metros
Eucaliptos	6 metros	6 metros

comidas caseiras
habitacións con baño

- Nabizas con lacón e castañas
- Caza
- Entremeses caseiros
- Postres caseiros

Seoane do Caurel (Lugo)
Tfno.: 982 43 31 06

IV CERTAME DE PINTURA

1º Premio
Camilo Huescar Ramón (Cordoba)

Un ano máis O Caurel viviu unha xornada dedicada á pintura. A Asociación Cultural "Fonte do Milagro" organizou de novo un Certame de Pintura Rápida e este leva o mesmo nome da Asociación.

Ás nove da mañá do sábado día 16 de xullo daba comezo o certame, e como é habitual, os artistas participantes deben pasar por unha mesa de

control e selado onde se marca o lenzo ou soporte para ter a seguridade que este vai ser o presentado para o concurso. Os puntos de selado estaban establecidos en Seoane e Folgoso. Alí, dende primeiras horas, empezaron a pasar os pintores para rexistrarse e dar comezo o traballo. Cada un escollía o lugar que consideraba

3º Premio Pablo-Fernández-Pujol (Cadiz)

máis axeitado ou a paisaxe que lle parecía máis idónea para plasmar no lenzo.

Este ano as previsións que se tiñan dende a Asociación eran boas pero non se contaba con tanto concursante, nas dúas horas de control pasaron polas mesas un total de 77 participantes que ían facer o posible por levar algún dos premios; participantes chegados

dende diversos puntos da xeografía do país, o que ben demostrar que o Certame entra a formar parte dos concursos de interese nesta modalidade de pintura. Dende Vizcaia, Burgos, Valladolid, León, Asturias, Madrid e lugares tan afastados coma Barcelona Córdoba, Cádiz e incluso dende as Illas Canarias e tamén unha boa representación de pintores galegos achegáronse a O Caurel para competir e disfrutar dunha xornada de entretemento e ó mesmo tempo facer o que a estas persoas lles gusta, pintar.

Os veciños do lugar chamáballes a atención ver en calquera recuncho un cabaleta montado e unha persoa tratando de plasmar nun lenzo o que os seus ollos vían, o comentario e curiosidade levaba algún a dicir que eran tan bos que parecían fotos.

Ás seis da tarde foi a hora imposta pola organización para entrega-los traballos. O lugar, como en edicións anteriores Ferreirós de Abaixo, no Bar O Pontón; alí ían chegando obras pouco a pouco, pero a medida que se achegaba a hora final de entrega o traballo aumentaba para as perosas encargadas da recepción e colocación. O alto número de participantes fixo que a

2º Premio
Javier Suárez Zorrilla (Ponferrada)

SANDRA CANCELA

C O C I Ñ A S

RÚA MANUEL MARÍA 2-4 BAIXO

982 203 985

e-mail: cancelacocinas@mundo-r.com

RÁPIDA Ó AIRE LIBRE

hora de comezo para a valoración das obras se retrasara e con elo a entrega de premios que se fixara para as 20 horas. O xurado que valorou e decidiu que obras serían as premiadas estaba formado por persoas de recoñecido prestixio no mundo da arte e estaba composto por : Gonzalo Sánchez Folgueira, Pedro Agrelo Balado, Beatriz Pérez Díaz, Arturo Luís Figueiras Arias e Mario Lois Pérez Domínguez. Segundo eles a tarefa foi complicada, a cantidade de cadros presentados e o altísimo nivel dos participantes complicou moito a situación á hora de elixir ós premiados.

Na categoría infantil de 0 a 9 anos o primeiro premio recaeu en Denís Castillo de Lugo; o segundo premio foi para Iker Randeiro Álvarez de Ponferrada.

na categoría Infantil de 10 a 15 anos o primeiro premio levouno Estrela Ramos Abelleira de A Coruña; e o segundo Laura Pérez Santamaría de Avilés (Asturias); o agasallo para eles consistía en material de pintura.

O premio para o pintor local foi para Carlos Álvarez Rodríguez de Ferreirós de Arriba e con elo levou 250 euros.

Na categoría xeral os os premiados foron:
Camilo Huescar Ramón de Córdoba. Os premios acadados foron

foron 900 Euros e trofeo, doado pola Escola Superior de Arte Ramón Falcón de Lugo, unha fermosa peza de cerámica elaborada na Escola. Este primeiro premio patrocinao a Asociación "FONTE do MILAGRO"

Javier Suárez Zorrilla de Ponferrada (León) acadou o 2º premio e os 600 Euros patrocinado por Asesores VILA CASTRO S.L. de Ourense, ademais levou un fermoso trofeo doado pola Galería Sargadelos de Lugo, unha peza numerada, única desta Galería.

Pablo Fernández-Pujol de Cádiz foi o 3º premiado, levou 400 Euros e un trofeo exclusivo doado pola Asociación. O patrocinio deste premio correu a cargo de CAIXA RURAL GALEGA

Os 8 cuartos premios ou accésit foron para:

José Vicente Guerrero Pérez de Ponferrada (León)
Laureano Vidal de A Coruña
Pablo Rodríguez de Lucas de Madrid
Lolo Serantes Morán de Pravia (Asturias)
Bernabé Fernández Llana de Oviedo (Asturias)
Eduardo Pérez Baamonde de Cambados (Pontevedra)
Julio Gómez Mena de Leioa (Vizcaia)
Piedad Santamaria Pascal de Leioa (Vizcaia)

ESTES PREMIOS FORON PATROCINADOS POR:

Asesores VILA CASTRO S.L. - Ourense
URBANO ARZA S.L. de Folgoso - O Caurel
Casa Rural RODRIGO de Paderne - O Caurel
Bar O PONTÓN de Ferreirós de Abaixo - O Caurel
Casa CONSTANTINO de Folgoso - O Caurel
Victorino Regueiro Muñoz - Santiago de Compostela
ARENAL PERFUMERIAS - Lugo
TERMIA Instalaciones - Madrid.

Logo da entrega de premios ofreceuse un aperitivo e viño a tódolos asistentes.

A partir do día 23 de xullo e ata o día 21 de Agosto tódalas obras estarán expostas no edificio da antiga Cámara Agraria en Folgoso. As obras non premiadas poderán ser adquiridas previo acordo co propietario ou autor.

Esta miel cosechada en los profundos valles de la Sierra del Caurel, en donde conviven la flora mediterránea y atlántica, tiende a cristalizar. Si se prefiere líquida debe calentarse al baño maría a una temperatura de 40° C.

Conservar a temperatura ambiente

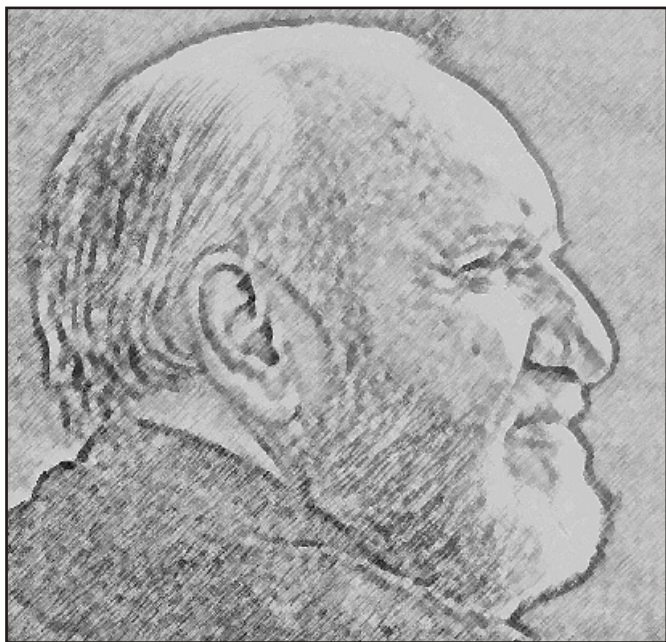
CAURU, SDAD. COOPERATIVA GALEGA
Rúa Arroyo, 6-1º • 27320 - QUIROGA (Lugo)
Teléfono: 982 435 179 • Móvil: 679 746 303

Miel cosechada en la sierra del Caurel

UXIO NOVONEIRA

HOMENAXES E LEMBRANZAS DO POETA DO COUREL (Continúa ANO 2003)

Emilio Cao, precursor da música celta, ó repasar a súa traxectoria nunha entrevista concedida á Voz de Galicia o 17 de febreiro do 2003, lembrou ó poeta da serra: (...) “Con Novoneyra tiña tamén unha relación próxima sobre todo pola visión do mundo que tiña. En Galicia temos un nivel de calidade na poesía increíble (...) (sic). O mesmo que grandes músicos, como o propio Emilio Cao quen, entre outros, recibiu o 1º Premio de Música Popular de Moscova, na mesma época na que gravou “Chegando ao CAUREL” e “Amiga alba e delgada”, título que Cao tomou prestado dun poema de Novoneyra, irmandando a poesía e a música, o que deu lugar a recitais conxuntos.

E foi Cao quen no 98 apadriñou “Corazón de Brief”, a ópera prima de **Maite Dono** que o 28 de xaneiro do 2003 presentou en Compostela o seu segundo disco: “O mar vertical” (dedicado ós solidarios co desastre do Prestige). O novo disco da Dono está baseado no seu poemario publicado por Espiral Maior. Maite Dono chegou á escrita en galego a través dos poetas da terra. “O Entrelazado das palabras” foi unha **homenaxe poética de Maite ó poeta do Courel, Uxío Novoneyra**.

Por outra banda, no prolífico 2003 saíu do prelo o libro-guía-monumental da editorial Everest, “**Santiago de Compostela**”, con líricos textos da poetisa **Eva Veiga** e fotografías de **Imagen Mas**, agrupación fotográfica formada por: Santiago Santos Vega, Amando Casado Martínez e Sergio e Miguel Pérez Cabezas. O libro sobre Compostela de Eva Veiga, recolle as profundas palabras da poetisa das fraguas do Eume:

(...) “*Foron as palabras, as palabras dun poeta, as que fundaron a Historia; as que trazaron o camiño; as que moveron os homes a procurarse máis alá deles mesmos, na súa alma.* (...)”

*Palabras dos poetas(...) (sic). Poetas como (...) Ayra Nunes, Rosalía de Castro, Manuel Machado, **Uxío Novoneyra**, Fermín Bouza Brey, Federico García Lorca, Miguel de Unamuno e Gerardo Diego. (...) dos que Eva Veiga, elixiu fermosos poemas, entre os que se atopan sonoros versos do poeta da serra que marcan o ritmo candencioso da Berenguela, latexo da cidade de pedra: (...) “**Fala soa Compostela/Non son iles fala ela ela ela ela ela** (...) (sic) (**Novoneyra**). A ligazón entre a poetisa do Eume e o poeta do Courel ven dos tempos nos que Eva era estudante de Filoloxía Inglesa en Compostela e Uxío, o grande poeta e recitador da terra, mais logo, Eva foi a raíña da TVG e, Uxío, nos tempos da TV única sorprendera á vila e corte madrileña no peche da emisión da TVE, coa súa potente voz ó recitar:*

(...) O lobo!. Os ollos o lombo do lobo! Baixa o lobo polo ollo do bosco (...). Con toda a sombra da noite na boca(...) (sic) (Os Eidos- Xerais- 85)

Eva e Uxío coincidiron nalgúns eventos da Compostela de finais dos oitenta e os noventa. E andando o tempo Eva mergullouse de cheo no mundo da lírica converténdose nunha das novas voces da poesía galega e nunha grande recitadora. Os poemas de Eva, como os de Uxío, emerxen do profundo, ámbolos dous comparten o gusto polos versos curtos e os longos silencios. Eva é autora, entre outros, dos poemarios: “Fuxidios” (Accésit do XII Premio Esquio de poesía. Ferrol - 93) e “Paisaxes do Baleiro” (Xerais-99). A poetisa das fraguas do Eume uniuse ás homenaxes a Novoneyra enviandonos un poema inédito dedicado ó poeta do Courel. Graciñas, admirada Eva.

DENDE O CAUREL E A UXÍO NOVONEYRA NA LEMBRANZA

Onde o Mar?

Preguntaron as árbores.

Eu busquei os teus ollos na tarde azul
e baixaches como unha onda as pálpebras,
cunchas que gardan no fondo da noite
dúas bágoas de amor abarloadas.

Onde o Amor?

Preguntaron as nubes.

E ti buscaches nas minas da terra
o lume incandescente dos meus ollos
de lobo que te espreita oculto nestas
mans mestas de verdores e altísimas.

Eva Veiga

A poetisa do Eume cantou ó mar que en tempos abrazou ó Courel cun manto de cor azul. Ríos subterráneos levaron o canto do lobo dende a mina da Toca a Fisterra, onde os romanos adoraron ó Sol.

Mercedes Vázquez Saavedra.
O Courel, xuño 2005

CHIMENEAS
Hogar Confort

**CHIMENEAS FRANCESAS
RECUPERADORES DE CALOR
ESTUFAS, BARBACOAS, ETC.**

**Ctra. N-VI, Km. 399 - Tel. y Fax: 987 562 717
24550 VILLAMARTIN DE LA ABADIA (León)**

wim ettema, a miña asociación co courel

Meu barrio en Amsterdam

Miña casa en Seoane

A chegada de centos de miles de traballadores estranxeiros a algúns países europeos, espertou certa atención cara as súas rexións de orixe. A miña propia investigación realizada en 1972 e 1973, parece ter sido unha das primeiras manifestacións desta tendencia. Naquela época eu era profesor axudante no instituto de xeografía da Universidade de Amsterdam. Ó disñar un proxecto de investigación para estudantes da licenciatura de Xeografía Humana, decidimos localizar tal proxecto nunha das áreas deprimidas de España, caracterizada polo declive demográfico e o predominio da pequena propiedade. Tras varios descartes, seleccionamos a provincia de Lugo, centrándonos no Concello de Quiroga. Foi dende aquí onde coñecín O Courel que inmediatamente me afectou pola amabilidade da súa xente e a magnífica natureza.

Retornei a Galicia nos veráns de 1975 e 1976 para realizar investigacións adicionais nos arquivos locais e estatais. En 1980 publicouse en inglés a miña tese sobre Galicia en xeral e os concellos de Ribas de Sil, Quiroga e Courel en particular. Unha edición algo actualizada e tratándose soamente dos tres concellos publicouse en castelán o ano pasado cunha subvención da Asociación Grupo Local de Desenvolvemento Rural "Río Lor". O texto debe estar dispoñible pola oficina da dita asociación e polos concellos. Ademais existe un sitio web que contén unha copia: www.montouto.nl.

Durante a miña estancia no Courel en 1976 presentóuseme a oportunidade de adquirir un anaquiño de monte cunha cabana arruinada preto de Seoane de Courel. Un contratista de Folgoso construíu unha casaña no lugar e eu fixen unha restauración provisional dela. A miña presenza en Courel, sen embargo, caracterizouse por unha frecuencia moi irregular, dado as miñas prolongadas estancias no Terceiro Mundo. A miña ausencia do continente europeo implicaba tamén que durante moitos anos a miña casaña no Courel era o único sitio no mundo onde tiña un fogar propio.

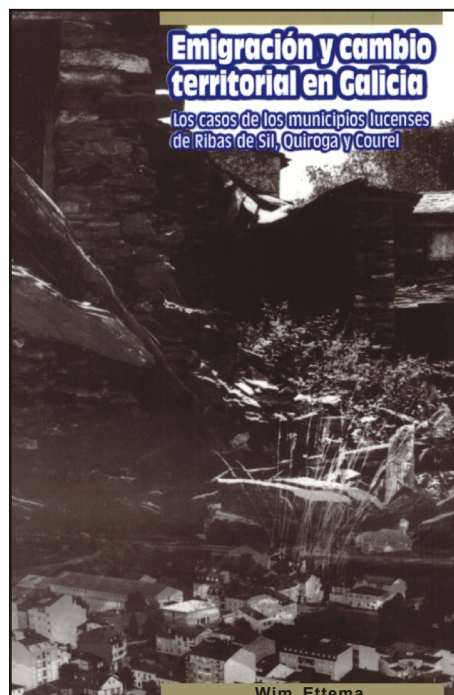
Soamente dende principios de 1996 teño amplas oportunidades de pasar tempo en Courel particularmente no verán. Naquel ano retireime voluntariamente dos meus traballos da Asesoría no Departamento de Asistencia Económica ós países do Terceiro Mundo do Ministerio de Asuntos Estranxeiros de Holanda. Rexistreime outra vez como estudante na Universidade de Amsterdam licenciándome en

arqueoloxía no 2001. É así que podo mirar O Courel como experto en desenvolto así como arqueólogo. Sen embargo, para min O Courel xa non é un "caso" para estudar senón unha zona coa que me sinto conectado emocionalmente.

Viaxar de Amsterdam a Seoane do Courel implica un percorrido de 2.000 quilómetros. Subindo a estrada de Pedrafita do Cebreiro en dirección a Samos pronto se presenta un camiño para esquerda. Para min sempre é un momento especial: a entrada en Courel, un mundo particular, máxico ¿Como e porqué é tan máxico? É difícil definilo. Refírese a unha percepción particular do ambiente natural como tal se manifesta no Courel e que toca o meu corazón despois dos meus ollos. A miña xubilación celebrábase en xullo de 2005 e pareceume apropiado estar en Courel nese momento. A xubilación chega normalmente tamén a unha reflexión sobre éxitos e fracasos na vida dunha persoa. Fracasos e incluso desastres no ámbito persoal, por mala sorte non faltaron. A asociación co Courel, sen embargo, conta como o elemento positivo máis persistente da miña vida.

A imaxe do "Courel" consiste en dúas partes: a xente e a zona. No que se refire á zona as belezaas naturais non necesitan comentario, representa un patrimonio que hai que coidar e protexer para futuras xeracións; non implica a imposibilidade dunha explotación dos seus recursos minerais si se respectan as normas legais para a protección do medio ambiente. O crecente interese polo ecoturismo podería ser unha importante fonte de ingresos para a zona. Isto require unha política coherente de desenvolvemento turístico.

A mellora moi significativa no nivel de vida en décadas recentes está acompañada por un declive demográfico que da pena a cada persoa implicada na vida da zona. Como na vida hai que aceptar o que non se pode cambiar a curto prazo. A xente a min sempre me tratou ben, teño unha admiración moi grande pola xente que tiña que loitar para gañarse a vida en condicións moi difíciles. Espero ter a posibilidade durante os vindeiros anos de compartir con frecuencia a vida da zona á cal lle debo tantas cousas.

wim.ettema@hccnet.nl

fiestra musical do caurel

Homenaxe ós músicos e cantores do Carballal

O pasado 8 de maio músicos, cantores e xentes do Caurel reuníronse en Vilamor para homenaxear ós músicos e cantores do Carballal os irmáns José e Juan Vázquez Fernández que animaron festas e romarías da zona,

os cantores Francisco Iglesias Touzón e Severina Lago Vázquez, esta última ausente na xuntanza, pero presente para tódolos amigos que se deron cita.

Esta é unha cita habitual que cada ano organiza Xosé Lois Foxo e con ela preténdese render unha homenaxe ás xentes da zona que contribuíron e contribúen a manter vivas as músicas e cantares da Serra. Logo de oír unha misa onde acompañaron os rapaces da Banda de Gaitas do Caurel ós homenaxeados demostraron ós presentes o seu bo facer musical e a súa voz para interpretar cantares que antano se escoitaban con frecuencia no Caurel, logo xuntáronse arredor da mesa para dar conta dun bo xantar; rematado o mesmo, Xosé Lois Foxo fixo entregada duns agasallos ós homenaxeados para que non esquezan esta xornada. A partir desta os presente empezaron a mostrar as súas dotes de artistas e non faltou ningún tipo de interpretación instrumental e cantada.

Estas xuntanzas están a dar un valor especial á música e ós cantares no Caurel e seu arredor, así como un recoñecemento a estes artistas que cada ano se xuntan no mes de agosto para celebrar o Filandón de Músicas do Caurel que, baixo a dirección e organización de X.L. Foxo, está a converterse nun referente cultural do Caurel.

Reproducimos de seguido uns versos que para o acontecemento escribiu Manuel Méndez Silvelo de Outeiro (Quiroga)

Homenaxe ós músicos e cantores do Carballal

Este poema que escribo
vai con toda a ilusión
pra os amigos do Carballal,
de parte do "Filandón".

Desde Outeiro meu pueblo,
vai pra vos este homenaxe,
que o pasedes divertido,
o día do voso homenaxe.

Chego a este homenaxe,
e traigo o meu corazón,
cheiño de agarimo,
pra os amigos do "Filandón".

Síntome eu tan contento,
haber nacido no Caurel,
pregunten os meus viciños,
que ben o pasamos nel.

Por estas datas de Maio,
xa é unha tradición,
de facerlle este homenaxe,
todos os do "Filandón".

Polas serras do Caurel,
hai uns gaiteiros tocando,
eles son do Carballal,
ledicias que van deixando.

Tamén hai uns cantores,
cantares van recordando,
historias da nosa terra,
que eles as van cantando.

Vimos comer con eles,
que lle fará moita gracia,
vimos alegrar a festa,
cantar e tocar a gaita.

Facésmoslle este homenaxe
con todo o noso agarimo,
ledicia hai na festa,
que o paseis divertido.

Son gaiteiros e cantores,
que son homenaxeados,
de familiares e amigos,
por todos acompañados.

Nas montañas do Caurel,
terra de moitos artistas,
cántase e tócase a gaita,
con moitísimas ledicias.

Uns a tocar a gaita,
outros están a cantar,
cuando facemos a festa,
e con ela a disfrutar

Os artistas do Carballal
chegoulles a ocasión,
de facerlle este homenaxe
os amigos do "Filandón".

O soár dos instrumentos,
cuando están a tocar,
sentimos tanta ledicia,
que nos fain emocionar.

O florear dunha gaita,
e redoblar da batería,
cos lamentos dos platillos,
facendo unha romería.

Levando nas súas gaitas,
o folclore de Galicia,
Severina e Francisco,
canatn con sabedoría.

Do alto do Carballal,
moito se pode escoitar
tantas historias da serra,
que as están a cantar.

Francisco e Severina,
son cantores do Caurel,
cantannos agarimosos,
historias que hai por el.

Juanito tocando a gaita,
e o José redoblando,
que nos fain emocionar,
cuando os están escoitando.

Os gaiteiros do Carballal,
na serra están a tocar,
Severina e Francisco,
eles están a cantar.

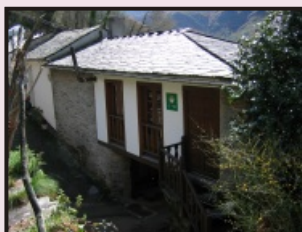
Estas historias da serra,
cantábanas na montaña,
que alegran o corazón,
enchendo o peito e a ialma.

Os cuatro homenaxeados,
deséxolles felicidades,
que o pasedes bonito,
con todas as amistades.

Nas músicas do Caurel,
nombres que quedan escritos,
por canatr estos romances,
tan fermosos e bonitos.

Como xa fago con todos,
con esta eu me despido,
deseándovos larga vida,
de Outeiro un amigo.

Outeiro Quiroga
(Lugo) 27-02-2005

Casa Valín
ALOJAMIENTO RURAL
Nieves López Valín

APARTAMENTO COMPLETO

SEOANE DO CAUREL (Lugo)
Teléf. 982 155 388

ALIMENTARSE BEN

A agricultura ecolóxica segue gañando terreo ós sistemas de cultivo convencionais; os consumidores, alarmados polas crises alimentarias das vacas tolas, o peste porcino clásico, as dioxinas dos polos belgas e a polémica polos transxénicos, cada vez son máis os que decidiron facer un parón na súa dieta cargada de química e reconvertir a súa despensa no edén dos produtos ecolóxicos. O consumo, sobre todo nas grandes cidades duplicouse nos últimos tres anos, e como consecuencia a produción sufriu un incremento semellante. No noso país as cifras que se manexan aínda non son suficientemente relevantes comparadas cos países do norte de Europa nos que o consumo xa ten gran importancia, pero van por bo camiño. En España no ano 2004 a produción achegouse ó 1%; lonxe do 6% de Francia, o 10% de Alemaña ou o 30% de Dinamarca, un dos países máis veteranos neste tipo de produción e con grandes apoios gobernamentais.

En Cataluña a provincia de Lérida é a que experimentou un incremento máis espectacular pasando entre 1999 e 2002 de 421 produtores a 777 e nos últimos 6 anos, de 9.570 a 56.000 hectáreas.

Vendo estas cifras e as perspectivas de futuro é lóxico, que mentalmente nos situemos nas terras do Caurel, nas que as posibilidades son enormes para conseguir unha produción considerable, dadas as súas excepciónais condicións climatolóxicas para a produción dunha serie de produtos de gran demanda no mercado nacional. Seguramente a moitos habitantes do noso concello pareceralles isto da agricultura ecolóxica unha actividade sen futuro ou que hai que facer unha inversión que nunca se podería amortizar; incluso haberá a quen lle parecera unha tolada. Non é así nin moito menos, a inversión é mínima, posto que nin tan sequera fai falta unha gran extensión de terra, aínda que se a hai moito mellor, e a forma de cultivo é a mesma que se empregou sempre, por exemplo: practícase a rotación e a alternancia de cultivos que aproveitan de forma diferente os nutrientes do chan, como se fixo sempre; búscase manter ou incrementar a fertilidade potencial a longo prazo, mediante aportacións en cantidades suficientes de materia orgánica, nada novo no noso sistema de cultivo, unicamente hai que evitar a utilización de pesticidas empregando variedades locais máis resistentes o que se coñece como "fauna auxiliar", un substituto do praguicida que depreda as pragas, pero non dana o cultivo.

Se se fixera algo en serio e con ganas de facer negocio, estou

seguro que a Xunta como noutras comunidades, dispón de persoal cualificado para asesorar ós labregos que o soliciten. O que fai falta é que no Concello se interesen polo tema e fagan chegar á Xunta as peticións que reciban. Pero é o Concello o que se debe implicar no tema, preocuparse de conseguir ese asesoramento para os labregos sempre que estes o soliciten.

O futuro de concellos como o noso ten que pasar pola agricultura e gandería ecolóxica, posto que para a convencional, hai moitos millóns de hectáreas en grandes extensións coas que non podiamos competir en cantidade pero si en calidade. Eses labregos de grandes extensións non poderían competir cos nosos en calidade debido a que a maioría desas grandes extensións están situadas en zonas nas que para obter unha produción rendible teñen que ser regadas con augas putrefactas de ríos que levan máis produtos químicos que auga. Non esquezamos que cada vez a calidade dos alimentos mirase máis co prezo. Actualmente o noso nivel de vida permítenos pagar máis por uns produtos mellores. Cada vez miramos máis pola nosa saúde que polo diñeiro, afortunadamente.

Renovarse ou morrer. Non podemos esperar que alguén de fóra veña montar industrias a un concello sen infraestruturas, plan urbanístico nin chan industrial. Temos o que temos, e hai que aproveitalo se non queremos seguir formando parte desa triste lista de mais de sesenta mil

galegos que cada ano marchan fóra. Nós xa levamos moitos anos formando parte dela, ata o punto de deixar o concello practicamente despoboado de mocidade. Fomos moitos os que marchamos dende os anos 50 ata a data, e aínda que non nos fora mal, no que a min respecta sempre sentín esa morriña que nos acompaña de por vida a moitos galegos que vivimos fóra da nosa terra. Por iso agora que todo é máis difícil en calquera lugar onde un vaia parar, paga a pena intentar explotar un segmento tan actual e cun futuro como é a agricultura ecolóxica. Aquel que teña unhas terras productivas, que as hai, non debería deixar fuxir a posibilidade de obter delas un bo rendemento. Para emigrar sempre hai tempo, pero insisto, paga a pena intentar facer productivas esas terras tan boas e producir certos produtos de calidade cun mercado asegurado. Se noutras zonas viven diso, por que non no Caurel?

Arturo A. Rodríguez

PUERTASÁN PEDRO

Viajes

San Pedro, 64 - LUGO
Telf. 982 267 181

A XENTE ESCRIBE E OPINA

Nesta sección queremos dar un espacio para as cartas e comunicados que nos chegan dos lectores de A Candea ou calquera persoa.

Reproducimos en castelán por que así nos chegou a seguinte carta enviada por Álvaro Miguel Zubieta de Santander - Cantabria.

UNA VENTANA ABIERTA AL CAUREL

Non falo galego, ni escribo en galego; pero amo a Galicia; ¿Por qué? Difícil de explicar, pues las cosas se sienten o no se sienten; pero tal sea por los 10 años vividos en Galicia.

Mi escrito de hoxe viene a colación, por que como amante y observador de la naturaleza decidí realizar un viaje de 7 días al Caurel en el mes de Mayo, sin haber estado nunca en dicho lugar, tan sólo iba ligeramente informado por una pequeña guía.

La primera impresión fue cuando descendía de O Cebreiro hacia los pueblos del Caurel y mi mente se preguntaba ¿pero, donde me he metido?

Después de estar una semana intensa realizando rutas, observando bosques, cumbres... y conversando con los lugareños de los pueblos he podido percatarme de los aspectos más o menos positivos y negativos del Caurel y poderlos valorar friamente en mi casa y poder opinar sobre lo que se cuece en todo el valle y podáis tener la impresión que se lleva una persona que visita el Caurel, para comparar ideas y dar una opinión sobre el sitio visitado.

Entrando en materia; desde el punto de vista natural y paisajístico el Caurel me decepcionó y me impresionó a la vez:

A) Me impresionó por la riqueza faunística de la zona que pude observar con mis propios ojos: corzos, murciélagos, turón, perdiz común, oropéndola, mirlo acuático, ardillas, pájaro carpintero (pito real)... por no hablar de la infinidad de mariposas e insectos existentes.

Señores y señoras del Caurel y los que aquí no habitan; este es el gran patrimonio del Caurel y que deben conservar y están obligados a conservarlo porque lo han heredado de generación en generación; pero si los que estáis viviendo en el Caurel no valoráis lo que tenéis, no hay nada que hacer.

Todos, seguro que queremos conservarlo, para que las especies faunísticas y florísticas no desaparezcan, pero ¿como? ahí está el gran problema, pues hay que buscar siempre un término medio entre desarrollo y conservación del medio.

Los problemas son los mismos en todos los lugares, tanto en Caurel, como Pirineos o Picos de Europa; y se lo que digo, ando, visito y hablo con la gente de los pueblos y al final las sensaciones son las mismas en los distintos lugares:

La ganadería cada vez va a menos y se mantiene gracias a las subvenciones.

Las carreteras son malas y no satisfacen las necesidades de la gente que vive en el lugar.

El tener tanta fauna y vegetación ni se valora, ni se aprecia por que a fin de cuentas no aporta nada, este es el pensar de la gente que vive en los pueblos de montaña.

Yo siempre he apostado por que el ganadero y el agricultor se les pague bien, pues sino que vamos a comer el día de mañana (aunque ya es realidad): Ganado alimentado con piensos cárnicos, lo que a dado lugar al llamado fenómeno de las "vacas locas". Peces de piscifactorías alimentados con piensos cárnicos, verduras, frutas, hortalizas de invernadero tratadas con todo tipo de productos químicos.

La verdad es que todo esto es una pena, y al final perdemos todos, pues lo perdemos en salud que se traduce en nuevas enfermedades como la fibromialgia y tumores de todo tipo.

Señores gobernantes de aquí y de allí (gobierno central o autonómico) paguemos mejor a los agricultores, pescadores y a los ganaderos pues así todos ganaremos en salud y la gente no emigrará del Caurel ni de otros lugares.

Respeto a las carreteras señores del Caurel, no se puede construir una carretera así por así, mirando por el interés de los que allí viven y a la naturaleza que le den. Hay que hacer una carretera en su justa medida, pues la orografía es la que hay y no se puede pretender hacer puentes, viaductos, túneles, pues la naturaleza de la zona se echaría a perder. Ya se que muchos están en contra de lo que digo y pensarán: por que tú no vives aquí, sino ya verías. Una carretera en el Caurel a base de puentes o viaductos a parte de provocar un gran impacto visual provocaría deterioro del sustrato vegetal

Camoga, s.l.

CONSTRUCCIONES, PROMOCIONES E REPARACIONES

R/ Entrerrios, 20 - 22 - Baixo • 15404 FERROL - Telf.: 981 37 24 56 / 981 37 20 65 • Fax: 981 94 77 64
E-Mail: camoga2000@hotmail.com

y desprendimientos al río Lor con la consiguiente contaminación del ecosistema, que afectaría a toda la cadena trófica (plantas acuáticas, larvas, insectos, peces, aves y mamíferos).

Y respeto a los recursos naturalísticos del Caurel (que tan probablemente suelen estar valorados por la gente del lugar). ¿Porque no recurrir al potencial naturalístico del Caurel como medio económico del lugar? Y muchos se preguntaran si, pero ¿como?. Pues de muchas maneras, aunque el proceso es lento y se deben implicar tanto la administración autonómica (Xunta) como los habitantes del Caurel:

a/ Apoyar la hostelería rural (mesones y hospedajes) y no así los deportes de aventura ruidosos (quads, 4X4, MotoCross) que lo único que provocan es la alteración del entorno acústico con el consiguiente daño a las especies del lugar.

b/ Limpiar los caminos antiguos que comunicaban los pueblos y señalar rutas de pequeño y largo recorrido.

c/ Realzar el senderismo con marchas autoguiadas con personas que sepan enseñar la naturaleza a los turistas, explicándoles los árboles, plantas...

d/ Potenciar el aula de naturaleza de Moreda, con exposición de vídeos y diapositivas del lugar.

e/ Fomentar las tradiciones y costumbres populares o enxebres para que no se pierdan y atraigan al turismo. Fiesta da Pisa, Fiesta da Castaña...

f/ Instalar y realizar zonas de recreo controladas (columpios, barbacoas, juegos... pero no en las playas fluviales, pues el río no es para que se bañe el turismo).

g/ Conservar los puestos de trabajo de las canteras de pizarra pero con vistas a la conservación, me explico: Realizar extracciones comedidas sin abusar y con un control exhaustivo para no contaminar el río Lor (cosa que creo está ocurriendo actualmente) y obligar a la empresa a repoblar las zonas ya explotadas.

h/ Apoyar la labor de divulgación de la Asociación "Fonte do Milagro" que permite que todos conozcamos mejor el Caurel y las inquietudes de sus gentes.

i/ Restaurar y conservar las edificaciones tradicionales: albares, castros, molinos de agua, minas, ferrerías....

Como veis, es un ejemplo de que un conjunto de pequeñas cosas puede hacer mucho para que un lugar como el Caurel no se hunda en el olvido (ni económicamente ni de pensamiento).

B) Lo que más me decepcionó del Caurel fue las plantaciones de pinos en las zonas altas de la Sierra, e incluso

en algunos casos estas plantaciones estaban invadiendo el bosque autóctono de la devesa. ¿Por qué subvencionar únicamente plantaciones de pino? Yo les diré por que, por que el pino aguanta bien el frío, crece rápido y por lo tanto da madera más rápida que el haya, roble o abedul, o sea que al final se busca el dinero rápido, esta bien es lo que interesa al ser humano, pero hagamos también en le Caurel repoblaciones de árboles autóctonos para que estos preciosos bosques que son las devesas perduren e incluso aumenten y con ello el resto de especies faunísticas y vegetales; y nuestros descendientes no tengan que decir "estos desgraciados acabaron con nuestras devesas".

Espero y deseo que de mi experiencia y das miñas impresiones puedan contribuir a un equilibrio compartido entre hombre y naturaleza.

Álvaro Miguel Zubieta
Santander - Cantabria

Hostal-Mezón
O Mirador
MIREILLE TOSONI

Teléf. 982 43 30 64 FOLGOSO DO CAUREL

"as paisaxes da Lembranza"

María do Carme, a Pintora do Caurel

No verán do 99, co fin de recabar datos para a "Guía da Pobra do Brollón" cheguei a Labrada, onde Mari Carmen Álvarez Blanco ten a súa luminosa e florida casa-obradoiro. E alí foi onde souben que Mari Carmen era natural de Vilamor, unha fermosa aldea do concello de Folgoso do Courel, de onde Mari Carmen marchou a Barcelona con seus pais, cando tiña seis anos, levando no corazón as "paisaxes da lembranza".

María Carme abriu os ollos ó mundo da arte en Cataluña, aínda que comezou a súa andaina artística ó retornar á terra nai.

- Cal foi o detonante para que comezaras a pintar?

- Unha exposición de paisaxes do pintor monfortino Arturo Ceide, arredor do ano 89.

María do Carme de Vilamor, empezou a plasmar nos lenzos as paisaxes da nenez, as paisaxes do Courel que levou na retina na diáspora.

- Nas túas obras está presente a serra, pintas paisaxes doutros lugares?

- "Pinto paisaxes que levo dentro de min e quero invitar á xente a meterse nelas". Comecei pintando currunchos cheos de lirismo, lugares que invitaran a visitar o Courel"

As composicións de María do Carme reflicten a beleza da serra, o mesmo que acontece coas minúsculas caixiñas que realiza artesanalmente e nas que pinta diminutas paisaxes.

- Sorprendentemente pasas das obras de grande e mediano formato a espazos diminutos, pequenas caixiñas de madeira como soporte para as paisaxes en miniatura. Cal é o motivo?

-O Caurel está en cada unha das obras." Cada caixiña leva dentro de si unha paisaxe que reflicte un anaquíño do Courel."

As caixiñas rezuman autenticidade, dende as tapas (das caixiñas) a pintora invita a abandonarnos nos carreiros dos soños novoneyrianos. Pequenas xoias artesanais que Mari Carmen elabora con madeira de castaño e tinta con zumes de froitas e hortalizas, ás que engade unha capa de betume, sobre a que pinta paisaxes da serra.

Pero outras foron as ocasións nas que tiveron oportunidade de contemplar novas obras paisaxísticas de Mari Carmen, nas diversas exposicións colectivas dos artesanais e artistas caurelans. A "pintora do Courel" reinventaba unha e outra vez a somnolenta luz dos soutos e a frondosidade dos castiñeiros, dando a coñecer a serra.

- Cal é o motivo da reiteración?

- Algún día pintarei outras cousas, pero de momento, sinto a necesidade de transmitir o que vexo e o que sinto a través das paisaxes da terra.

Pasado o tempo, con grande curiosidade acudín á última presentación da exposición de Mari Carme na sala Expo Lemos de Monforte, no 2004.

- A evolución é evidente. A que se debeu?

-Cando comecei a pintar, quixen pinta-lo toda. Agora busco novas materias, luces, relevos, coa intención de que a natureza veña cara a un, deixando que a paisaxe chegue a atrapar a un.

Hospedería Bar
FERREIRO

• Habitaciones con baño
• Comidas de la zona

Telf.: 982 43 30 65 - 982 43 30 23
Seoane do Caurel (Lugo)

A nova forma de expresión pictórica de Mari Carme xurdiu do constante tecer e destecer, pequenas fiestras mostran ó espectador paisaxes caurelás con pinceladas máis sutís.

- Por que te serves das fiestras como resorte, na maioría das últimas composicións?

- As fiestras, como as paisaxes están pintadas dende o corazón, e a través delas busco a profundidade, os sentimentos a través da emoción, a luz...

Cores violáceas e amoratadas da serra, fusco e lusco dos soutos, néboas que provocan a emoción poética.

- Utilizaches novas técnicas?

- Son técnicas autodidactas moi simples, utilizo 3 cores: vermella, azul e amarela, que xunto co branco para dar luz.

- A nova fórmula de encadre das obras foi cavilada?

- Partín dunha decisión básica: esporranchar. Logo imaxinei que o día está na noite. Tratei de enmarcar un espazo a travé da cor, un espazo no que o exterior, necesariamente ten que ser maior que o espazo interior. Logo dou unhas brochadas de cor forte e despois, unha patina que suavice o contorno, para conseguir unha especie de neboa.

- Cal foi o motivo que te levou a plasmar as paisaxes dende o interior?

- Co paso do tempo esixes cada vez máis, necesitas que te atrape o que estás a facer e, non só a min, senon tamén ós espectadores..

- Unha busca constante...

- Si, unha busca na que me gustaría quedar atrapada.

As fiestras da pintora do Courel, atraparon ós visitantes de Expo-Lemos.

- Pensaches xa a posibilidade de pintar outros temas que non sexan paisaxes?

- Aínda queda tanta paisaxe que pintar, tanta paisaxe que sentir e tanta que soñar!

A segunda vez que visitei a casa-obrao de Mari Carmen, unha torrencial tromba de auga de xuño predecía unha forte treboada.

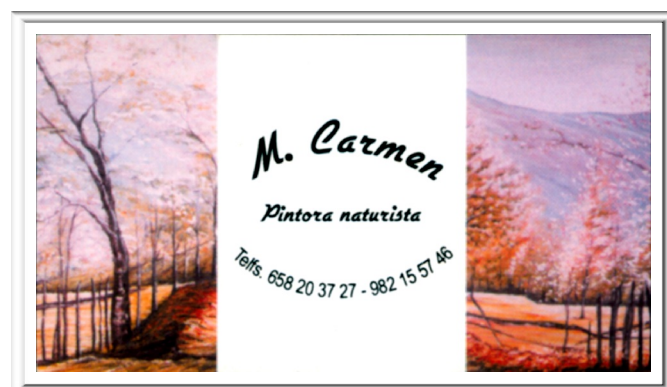
- A treboada está a punto de caer- dixo Mari Carme a modo de saúdo.- Nalgúns dos meus cadros os ceos grises e morados reflicten treboadas como esta.

Dende a fiestra do obradoiro a frondosidade era tal que apenas deixaba intuír a paisaxe. Os raios iluminaron a habitación que estaba pintada pola propia artista dunha forte cor morada.

- Non ves como a luz dos raios iluminan a paisaxe? Hai momentos máxicos que atrapan os sentidos.

O ruxido da ferverza arrumou o atardecer mentres Mari Carmen mostraba os seus novos traballos do Caurel cada vez máis cheos de luz. Pagou a pena ve-las novas fórmulas pictóricas da "Pintora do Courel", as novas "paisaxes da lembranza"!

*Mercedes Vázquez Saavedra
A Labrada (Pobra do Brollón)
Xuño do 1999 e 2004*

Turismo

CASAS

Rural

CARLOS - COMERCIANTE - DOSINDA

6 HABITACIONES
SALON

APARTAMENTO 4 PLAZAS
COCINA

CASA COMPLETA
3 HABITACIONES

Vilamor do Caurel (Lugo)

Información e reserva: Tfno 982 155 618

COUSAS QUE ACONTECERON

O GRUPO ARTABROS DA CORUÑA EN O CAUREL

Os vellos camiños e sendeiros da serra están a converterse en auténticas vías de ocio para os cada día máis afeccionados ó sendeirismo, as ringleiras de persoas percorrendo a fermosa xeografía do Caurel son unha estampa cotiá; grupos de persoas chegadas dende distintos lugares da nosa comunidade e de fóra dela escollen o Caurel para practicar a entretida e saudable costume de camiñar ó mesmo tempo que se contempla a paisaxe. Os días 24 e 25 de abril membros do grupo de montaña Ártabros de A Coruña desprazáronse a O Caurel cumprindo co calendario de actividades que este colectivo organiza, polo xeral tódolos anos inclúen nas súas actividades unha viaxe á zona. Nesta ocasión a primeira xornada percorreron a ruta circular dende a Ferrería de Seoane por Mercurín, Castro da Torre, Sobredo, Ferreirós de Abaixo e rematar na Ferrería de Seoane; o domingo a ruta a facer foi dende Folgoso, seguindo o Lor pasando por Baldomir, Vilar, Castro de Vilar, Froxán e dende aquí percorrer un tramo da ruta de Paramedela hasta o lugar denominado Abeado, onde se fixo a foto que aparece do grupo. Algúns dos compoñentes do grupo son membros da asociación "FONTE do MILAGRO" bos coñecedores e apaixonados do Caurel.

RUTA NOCTURNA

Camiñar de noite non deixa de ter o seu atractivo, por eso dende a A.C. "Fonte do Milagro" organizouse unha ruta nocturna de sendeirismo. Medio cento de persoas participaron nesta convocatoria e decidíronse a facer os 12 quilómetros de camiñata que nos ían levar por cortalumes e pistas forestais da Serra da Trapa; o punto de partida foi o lugar da Cazola na estrada de Pobra de Brollón a Folgoso do Caurel e a hora de comezo as 22:30, dende aquí ascendemos polo límite dos concellos ata chegar ó paso da Golada, na estrada de Vilamor o Carballal, aquí fíxose unha parada para dar conta dun caféiño e continuar, xa pola ladeira dende onde podemos avistar as luces de boa parte dos pobos de O Caurel, rematouse a ruta na Fonte de Rioseco logo de 3 horas de paseo. O fácil do percorrido axudado pola temperatura agradable que nese día se viviu na zona animou á xente a participar, a nota curiosa foi a participación de Ana, unha nena de 6 anos que non deu mostras de fraqueza nin cansazo en ningún momento.

A opinión de tódolos participantes anima a repetir a experiencia e xa se pensa en buscar data e percorrido para unha nova ruta a luz da lúa.

SEMANA SANTA CAURELÁ

O 25 de marzo, coincidindo co Venres Santo representouse en Vilar do Caurel o Vía Crucis, unha manifestación relixiosa que cada ano conta nesta localidade con un bo número de persoas que animadas pola fe relixiosa fan o percorrido dende o pobo ata a capela de San Roque situada na entrada do Castro de Vilar. Unha persoa portando a Cruz representa a Cristo. En cada unha das cruces que representan os pasos faise unha parada onde se da lectura ó que o evangelio narra de como foi a Paixón de Noso Señor Xesucristo. A emoción pódese palpar en cada unha das persoas que acompañan á comitiva co respecto que o acto merece, e varias portan candeas acendidas. Rematado o percorrido e nun montículo preto da capela érguese a cruz e represéntase a Crucifixión, o acto máis emotivo que nos ven a mostrar e recordar o sufrimento de Xesús.

ACAMPAMENTO O CAUREL CAMPING - BUNGALOWS

ESPERANTE -SEOANE

RESERVAS:
Viajes QUIMATURS - LUGO
Teléfono (982) 24 61 11
Tfno.: Camping: (982) 43 31 01

NOVAS

M. J. Garrido xogará a vindeira temporada na A. D. A Pinguela

A xogadora de voleibol nacida no Caurel, Mª José Garrido fichou polo equipo monfortino de voleibol feminino A Pinguela para a temporada 2005/2006; deste xeito retorna ó equipo no que empezou a súa andaina na Superliga Feminina de Voleibol. A pesares da súa xuventude Garrido formou parte de equipos punteiros da liga española, o Murcia, Playas de Benidorm e na pasada temporada no C.V. Albacete, defendeu tamén en varias ocasións a camiseta da selección española. Varios equipos da superliga mostraron interese pola caurelá pero esta decantouse por defender as cores do equipo da cidade do Cabe. As razóns que a levaron a tomar esta decisión foron o proxecto serio que a Agrupación A Pinguela está a configurar para o futuro e por outra banda o acercamento a súa familia.

A experiencia acadada, a entrega, o temperamento e a súa profesionalidade na cancha van ser unha inxección para que o equipo de Monforte loite por todas. Dende aquí desexamos moito éxito e facemos un chamamento ós caureláns para que cada xornada estean acompañando e alentando a quen levou e leva o nome do Caurel por España e o Mundo adiante. ¡Sorte Pepo!..

A Ferrería de Seoane cambia de dono

O emblemático edificio da Ferrería Nova ou Ferrería de Seoane fai uns anos recuperou en parte a imaxe que tivo a finais do século XIX e principios do XX; industria siderúrxica durante moito tempo, viuse abocada ó esquecemento como toda a industria artesán do ferro. A edificación aguantou o paso do tempo e fai uns anos os seus propietarios contaron cunha axuda da Xunta de Galicia para a súa rehabilitación co fin de amosar o seu funcionamento e servir de reclamo turístico. Pero non foi así, a restauración deuse por rematada e visitala era pouco máis que imposible, os seus propietarios achacaban deficiencias na súa construción e que non ofrecía garantías ós visitantes, logo de moitos intentos de negociación coa familia para que esta fose aberta ó público a solución acadada por ámbalas partes foi a compra do edificio por parte da Administración Autonómica e así facer nela un museo etnográfico. Esperamos que este acordo sexa o mellor camiño e en breve podamos todos visitar e coñecer esta impresionante construción, seu funcionamento e o museo etnográfico do que falou a Xunta.

Esperamos que a espera non se alongue, se solventa o problema e non volva caer no esquecemento.

Un membro da nosa asociación, gañador dun certame de pintura en A Coruña

O pintor lucense Alfredo Seixas acadou o máximo galardón no I Certame de Pintura a Ceo Aberto "Ciudad Vieja" celebrado o día 19 de xuño en A Coruña, organizado pola Asociación Veciños da "Ciudad Vieja".

72 artistas plásticos chegados dende varias localidades ocuparon as rúas, prazas e xardíns da zona vella da cidade herculina para plasmar nos lenzos os fermosos recunchos da zona.

O fallo do xurado recoñeceu a obra de A. Seixas como merecedora do primeiro premio e así o dereito a levar os 1.200 €uros e diploma que a organización asinou para a mellor obra.

Recentemente obtivo mención de Honra no Certame de Pintura "Domingo Guizán" da localidade de Begonte. A súa participación en certames de fonda tradición que se celebran no territorio nacional ven a mostrar a afección pola cada día máis estendida especialidade da pintura rápida. Dende **A Candea** felicitámolo polo éxito e desexámoslle sorte.

Precisamente este membro do colectivo do Caurel foi quen puxo a primeira pedra na organización do xa consolidado Certame de Pintura Rápida ó Aire Libre que dende fai catro anos se celebra en O Caurel e que organiza a Asociación caurelá.

CASA CONSTANTINO

APARTAMENTO DUAS
HABITACIONES DOBRES

HOSPEDAXE E COMIDAS CASEIRAS

GRUPOS HASTA
8 PERSOAS

ESPECIALIDADES EN COMIDAS CASEIRAS:

Tabla de embutidos caseiros - Tortilla campeira - Cordeiro do Caurel - Terneira da casa - Variedade en postres caseiros

Venta de camisetas e outros artigos do Caurel

Folgozo de Caurel (Lugo) Telf. 982 433005

FILANDÓN DE MÚSICAS DO CAUREL

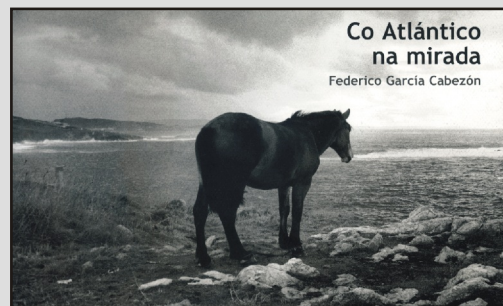
O 7 de agosto os músicos, cantores e artistas do Caurel teñen unha nova cita co Filandón. Na Ferrería de Seoane vólvense oír os cantares e sons de antano, vellos instrumentos en

moitos casos deseñados e elaborados polos propios artistas e interpretando músicas e melodías que eles mesmos compuxeron. Esta xuntanza da que é pai, promove e organiza o musicólogo Xosé Lois Foxo é unha das manifestacións musicais e culturais de maior relevancia na zona. Este ano celébrase a VIII edición, o que demostra que o éxito do evento é unha realidade; aparte dos músicos e cantores da zona, tódolos anos acoden artistas de renome no mundo da música o que da un maior protagonismo ó evento.

FEDERICO GARCÍA-CABEZÓN

A relación deste coruñés co Caurel ven dende tempo atrás, a súa profesión trouxo a Seoane, aquí exerceu a medicina en tempos en que a vida na zona era algo máis difícil que agora, o seu aprecio por esta terra levouno a ser un veciño máis, cando o tempo llo permite achégase para disfrutar dos mil encantos que O Caurel ofrece e así exercer a súa gran afección (a fotografía). As súas fotos dan a volta ó mundo enteiro. Son varias as exposicións na nosa terra e máis ala das fronteiras da nosa comunidade.

No vindeiro número da CANDEA falaremos máis polo miúdo da súa relación co Caurel e dos traballos no eido da fotografía.

SUPERVIVENCIA

Levaba un pouco observándome cos seus ollos acesos de furia maniática. «¿Que fas? Estasme facendo dano», dígolle estupefacto. Resulta increíble o ridículo que pode chegar un a parecer en determinadas situacións, esta en particular atórdame. Intento apartar as súas poutas, pero estou perfectamente inmovilizado, e continúan aí, desgarrando a carne. A parada do autobús está ateigada, de repente parece unha praza de touros. Sinto as súas noxentas olladas pegadas a min e como o escaso sangue que mana da miña orella acaba de adherilas por completo á miña pel. «¡Dálle, dálle!» exclama un rapaz, que ten ese aspecto que dá medo ós covardes, redimido de Deus sabe qué. ¡Imbécil!

A situación non ten visos de cambiar, claro está que non, e ademais comezo a enervarme, así que eu, pola miña parte, tendo deixado de sentir dor desde o primeiro desgarrar, intento posicionar-me de xeito que o tipo teña a máxima facilidade para rematar o que comezou, entre toda esa maraña de furia que é a súa face pareceume entrever entón un tímido anque sincero sorriso de agradecemento.

Ó cabo dun pouco sinto un clic, como cando quito unha taba, e entón comeza unha dor que vai medrando insoportablemente, de igual modo pode oír unha especie de arenga gutural, múltiple e unisonada que crece por momentos en toda a parada e que conclúe nunha serie de «Oh-s!» moi enfebrecidos. Un pitido de dor instálase na miña cabeza a modo de epitafio.

Penso, anque non demasiado, que o mellor será acudir de inmediato a urxencias, pero antes alzo a mirada e observo como levan a ombros ó tipo, que coa man alzada e triunfante, porta a miña orella dereita, con pendente e todo.

Enrique Touzón

**CASA
CATUXO**

**COCINA NATURAL
DE LA TIERRA**

Teléfono para encargos: 982 16 52 13
Ponte de Valdomir - Folgoso do Caurel

A OFERTA HOTELEIRA NO CAUREL MEDRA

Unha nova e boa noticia é que no Caurel en breve vaise incrementar o número e servizo de prazas hoteleiras. O cada día máis en moda turismo rural e o interese que esperta O Caurel fai que este tipo de establecementos aumente.

Para finais do verán, principios de outono está previsto en Paderne que entre en servizo ó 100% un novo establecemento que ben aumentar a ata agora oferta da existente Casa Rodrigo; os propietarios de esta, ante a demanda, decidiron ofrecer máis e mellor servizo, así ademais de novas habitacións engádenlle restaurante onde se van poder degustar pratos propios da gastronomía da zona.

Coidouse con todo detalle a restauración da casa onde se empregaron materiais típicos do lugar, ó mesmo tempo a súa decoración interior ten un toque modernista e de deseño. Dende os

“corredores” pódense contemplar as impresionantes vistas da Devesa de Paderne e o Val do Río Pequeno; o seu entorno acolledor e ambiente agradable fan que sexa un sitio propicio para descansar e repoñerse do estres diario, ou tomar un respiro logo de percorrer as mil e unha rutas que hai no Caurel.

O nome que os propietarios escolleron para esta nova casa está moi ligado ó Caurel e á actividade agraria da zona. A BOUZA. A bouza foi no seu día o lugar traballado e gañado ó monte onde se sementaba o centeo e mailotriga.

Este establecemento contou coa axuda do Plan Leader Plus que xestiona o Grupo de Desenvolvemento Rural “Río Lor”.

Nesta mesma localidade e ó amparo das mesmas axudas, estase a traballar na rehabilitación de dúas casas máis. Para apertura destas non hai data fixada.

Na aldea de Froxán estase a traballar de arreo para poñer en marcha o que será o primeiro establecemento desta categoría. A vivenda a rehabilitar é a denominada Casa da Aira, antiga casona de orixinal construción. Está previsto que empece a dar servizo para metade do vindeiro ano.

Casa á venda na Serra do Caurel

Na aldea de Seceda
(Folgozo do Caurel, Lugo)

Rehabilitada íntegramente no 2002

Corredor con espléndidas vistas

200 m² mais 30 m² de corredor

Construción en pedra, madeira de castaño e pizarra

Calefacción, chimenea de leña e forno

Posibilidade de uso para turismo rural ou división en vivendas independentes

Información

Tfno. 618 751 038

grafinco
CENTRO ESPECIAL DE EMPREGO

offset color

deseño gráfico

impresos en xeral

Rúa da luz nº 4. Polígono de Fingoi
27002 LUGO
Tel.: 982 284 421
Fax: 982 284 758
e-mail: grafinco@cogami.es

**Aberto dende Semana Santa
ata Outubro**

**Unha área recreativa
en plena natureza
do Caurel**

**Carnes á brasa e
productos da zona**

www.sierradelcaurel.com
oponton@sierradelcaurel.com

LU-651 (KM 28) Entre Folgoso e Seoane

Café-Bar O PONTON

**Ferreirós dabaixo
O Caurel
Tel: 982 16 52 18**

CAIXA RURAL GALEGA

**Si desexas formar parte deste COLECTIVO, participar nas ACTIVIDADES
que organiza, recibir a REVISTA no teu enderezo, etc.:
Asociación "FONTE do MILAGRO" Froxán, s/n 27325 O CAUREL - Lugo
A Candeia tamen en: www.galiciadigital.com**